

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΕΔΡΑ ΘΗΒΑΣ

(Διαδικασία Ασφαλιστικών Μέτρων)

ΑΙΤΗΣΗ

- 1 Σοφίας Τζίμα του Δημητρίου, κατοίκου Αγίου Βασιλείου Βοιωτίας, ΑΦΜ 044961226.
- 2 Σταύρου Σταμάτη του Σπυρίδωνα, κατοίκου Αγίου Βασιλείου Βοιωτίας, ΑΦΜ 038240142.
- 3 Σεραφείμ Στοχειού του Δημητρίου, κατοίκου Αγίου Βασιλείου Βοιωτίας ΑΦΜ 053448791.
- 4 Στέφανου Δεφίγγου του Ευαγγέλου, κατοίκου Καπαρελλίου Βοιωτίας, ΑΦΜ 073146903.

ΚΑΤΑ

Της εταιρείας με την επωνυμία ΑΙΟΛΙΚΗ ΣΠΙΘΑΡΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ που εδρεύει στο Πικέρμι Αττικής, επί της Λεωφόρου Μαραθώνος 22 και εκπροσωπείται νόμιμα.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

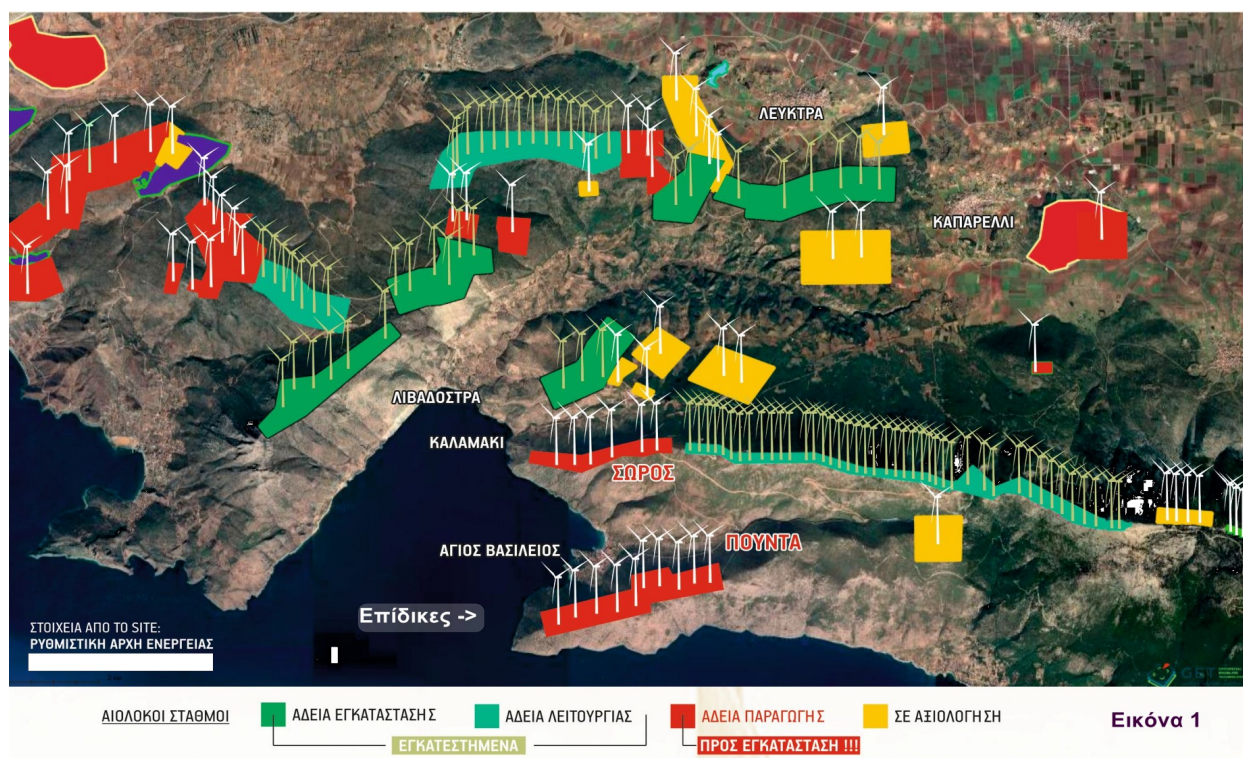
Η παρούσα αίτηση αφορά στην επικείμενη τοποθέτηση πέντε γιγαντιαίων ανεμογεννητριών ισχύος 21MW στην περιοχή **Μαύρο Σπιθάρι** (ή Πούντα) του Αγίου Βασιλείου Βοιωτίας, δίπλα στην ομώνυμο παραλιακό οικισμό.

Η περιοχή της Βοιωτίας όπως και αυτή της νότιας Ευβοίας έχουν, λόγω της γειτνιάσεώς τους με την ενεργοβόρο Αττική και το χαμηλό κόστος διασύνδεσης για την μεταφορά ηλεκτρικού ρεύματος σε αυτήν, στοχοποιηθεί από επιχειρηματίες της ενέργειας με αποτέλεσμα μεγάλες περιοχές τους να έχουν υπερκορεσθεί με

ανεμογεννήτριες και φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις. Έτσι, από του δύο αυτούς νομούς παράγεται σήμερα το συντριπτικό ποσοστό της ανανεώσιμης ενέργειας από όλη την Ελλάδα.

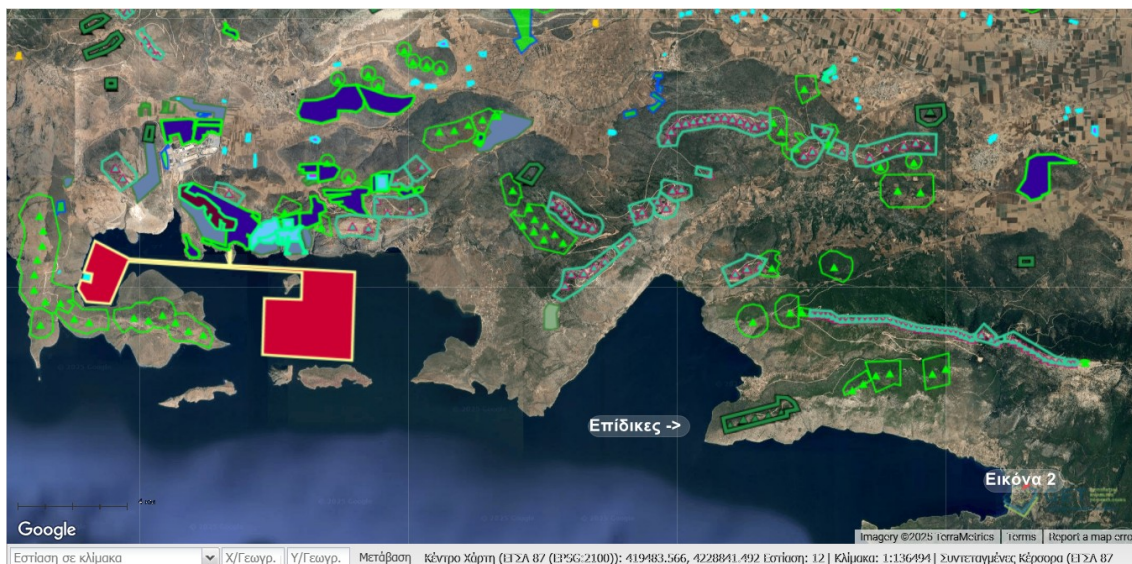
Κάθε ημέρα αδειοδοτούνται νέες εγκαταστάσεις παντός τύπου στους δύο νομούς και όπως μεταξύ άλλων μιά τεράστια πλωτή φωτοβολταϊκή εγκατάσταση στον γειτονικό του Αγίου Βασιλείου κόλπο της Αλυκής-Σαραντίου, τεράστιοι αποθηκευτικοί χώροι ενέργειας (μπαταριών) και πλήθος άλλων βοηθητικών εγκαταστάσεων (υποσταθμών, θερμοηλεκτρικών υποστηρικτικών μονάδων κλπ.).

Χαρακτηριστική είναι η εικόνα του κόλπου του Αγίου Βασιλείου όπως αυτή απεικονίζεται στον παλαιότερο επίσημο χάρτη της ΡΑΕ (Εικόνα 1).

Στην Εικόνα 2, παρατίθεται η τελευταία απεικόνιση από την ΡΑΕ, όπου παρατηρείται μεταξύ άλλων η χωροθέτηση της τεράστιας θαλάσσιας πλωτής φωτοβολταϊκής εγκατάστασης με κόκκινο χρωματισμό στον κόλπο της Αλυκής, ενώ οι ανεμογεννήτριες στην Πούντα ή Μαύρο Σπιθάρι (επίδικες) έχουν μειωθεί μεν σε πέντε από δέκα, αυξάνοντας ωστόσο γεωμετρικά τις διαστάσεις τους και την ισχύ τους. Έτσι στο

Μαύρο Σπιθάρι πρόκειται να τοποθετηθούν πέντε ανεμογεννήτριες με ύψος πλήμνης (στροφέιο πτερυγίων) 82 μέτρα και διάμετρο φτερών 136 μέτρα η κάθε μία.

Η επιθετική επέλαση τοποθέτησης ηλεκτροπαραγωγικών εγκαταστάσεων σε κάθε γωνία του νομού Βοιωτίας και ιδίως του Δήμου της Θήβας εμφανίζεται ανάγλυφα και από την παρακάτω φωτογραφία του Καπαρελλίου, δηλαδή του χωριού που ευρίσκεται αμέσως πριν τον Άγιο Βασίλειο. Το ίδιο συμβαίνει και σε άλλα χωριά (π.χ. Λεύκτρα), δηλαδή τοποθετούνται ανεμογεννήτριες σχεδόν “εντός των χωριών”, παραβιάζοντας όχι μόνον τις ελάχιστες νόμιμες αποστάσεις αλλά κυρίως και ιδίως, την κοινή λογική και καθιστώντας μη βιώσιμο για τους κατοίκους τον περιβάλλοντα ζωτικό τους χώρο.

Σημειώνεται παρενθετικά, ότι ο ηλεκτρισμός που παράγεται από αυτές τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας πωλείται σε πολλαπλάσιο κόστος στους καταναλωτές, αφού επιβαρύνεται με ειδικά πρόσθετα τέλη “πράσινης” ενέργειας. Η λέξη “πράσινη” έχει τεθεί σε εισαγωγικά, διότι για παράδειγμα μόνον στον νομό Βοιωτίας, έχουν κατασκευασθεί ήδη **έξι μεγάλες μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φυσικό αέριο** (δηλαδή θερμικές) προς υποστήριξη των ανεμογεννητριών και των φωτοβολταϊκών, καθόσον η παραγωγή των τελευταίων είναι ασταθής και πολλές φορές μηδενική, όταν κανείς την χρειάζεται περισσότερο (π.χ. σε συνθήκες καύσωνα δεν υπάρχει αέρας και σε συνθήκες συννεφιάς δεν υπάρχει ήλιος).

Έτσι η εγκατάσταση “πρασίνων” ηλεκτροπαραγωγικών εγκαταστάσεων είναι το νέο σύγχρονο “Έλντοράντο” των επιχειρηματιών και των άλλων επιτηδειών διαμεσολαβούντων, αφού με τεράστιες ευρωπαϊκές επιδοτήσεις και ισχυρή τραπεζική υποστήριξη, επιτυγχάνουν τεράστιες αποδόσεις με μηδενικό κόστος λειτουργίας. Το αποτέλεσμα είναι να θυσιάζονται όλα τα άλλα αγαθά των πολιτών στον βωμό του κέρδους.

Παρά το γεγονός ότι η τοποθέτηση τέτοιου είδους εγκαταστάσεων έχει ξεπεράσει κάθε όριο και λογική και παρά την ρητή και εκπεφρασμένη αντίρρηση των κατοίκων του Αγίου Βασιλείου καθώς και του Δήμου Θηβαίων, με ομόφωνη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στην επίδικη εγκατάσταση, η αντίδικος εταιρεία προχωρά ακάθεκτη στην τοποθέτηση των προαναφερθέντων Α/Γ, επιχειρεί να δημιουργήσει τετελεσμένα και να καταστρέψει ότι έχει απομείνει από το περιβάλλον μας. Σημειώνεται ότι η συνολική ισχύς των Α/Γ που έχουν ήδη αδειοδοτηθεί μόνον για την περιοχή της Δ.Ε. Πλαταιών του Δήμου Θήβας ανέρχεται **στο τρομακτικό μέγεθος των 495,975 MW.**

Η νέα επικείμενη εγκατάσταση είναι παράνομη και αντισυνταγματική και παραβιάζει το απόλυτο αγαθό της προσωπικότητας των κατοίκων, όπως θα καταδείξουμε κατωτέρω.

Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

2. Ο ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Άγιος Βασίλειος είναι τουριστικός οικισμός που υφίσταται **προ του έτους 1923**, ο οποίος εξυπηρετεί τις παραθεριστικές ανάγκες των κατοίκων του, των γειτονικών χωριών αλλά και ιδίως των κατοίκων του Δήμου Θήβας αφού πρόκειται για την κοντινότερη παραλία στην πόλη της Θήβας, σε ευθεία απόσταση 20 χιλιομέτρων. Είναι πόλος έλξης και πολλών παραθεριστών και από την Αθήνα αφού πρόκειται για έναν κοντινό σε αυτήν τόπο θαλάσσιας αναψυχής.

Περικλείεται από τις τρεις πλευρές του (Βορρά, Νότο, Ανατολή) από βουνά που ανήκουν στο ορεινό σύμπλεγμα του Κιθαιρώνα, τα οποία είναι κατάφυτα με πεύκα και άλλα άγρια ξυλόφυτα. Μεταξύ των βουνών δημιουργείται μια γραφική κοιλάδα με κολπίσκο, ο οποίος αποτελεί μια από τις ομορφότερες παραλίες της Βοιωτίας. Πέριξ των 400 περίπου σπιτιών του οικισμού, εκτείνεται ελαιώνας, ο οποίος δίνει την δυνατότητα και για περαιτέρω οικιστική ανάπτυξη στο μέλλον.

Εκτός από την κυρία παραλία που φιλοξενεί χιλιάδες επισκέπτες κατά τους καλοκαιρινούς μήνες (τακτική συγκοινωνία με ΚΤΕΛ με την πόλη των Θηβών) υπάρχουν και μικρότερες γειτονικές παραλίες όπως το Χαύγωσι που ευρίσκεται σε απόσταση αναπνοής από την σκοπούμενη εγκατάσταση Α/Γ. Εν ολίγοις, πρόκειται για πανέμορφο και εξόχως ειδυλλιακό μέρος με καταγάλανα και καθαρά νερά που αποτελεί κόσμημα φυσικού κάλλους και τον βασικό χώρο αναψυχής του Δήμου Θηβαίων.

Όλη η περιοχή γύρωθεν του Αγίου Βασιλείου καθώς και το προς Δυσμάς Βουνό Κορομπύλι έχουν κατακλυσθεί από υπερμεγέθεις ανεμογεννήτριες. Το ίδιο συμβαίνει και προς Ανατολάς, όπου ολόκληρη η κορυφογραμμή του Κιθαιρώνα έχει επίσης κατακλυσθεί από πλήθος ανεμογεννητριών. Οι μόνοι χώροι στους οποίους δεν έχουν τοποθετηθεί ακόμη είναι το Μαύρο Σπιθάρι, προς Νότο (επίδικη περιοχή) και το απέναντί του βουνό προς Βορρά που κυκλώνουν πλευρικά την παραλία.

Η τοποθέτηση ανεμογεννητριών στο Μαύρο Σπιθάρι, όπως και η μελλοντικά σχεδιαζόμενη στο διπλανό βουνό (προς Βορρά), πρόκειται να προξενήσουν ολοκληρωτική καταστροφή του Αγίου Βασιλείου όχι μόνον ως παραθεριστικό θέρετρο και τόπο αναψυχής, αλλά και ως χώρο όπου θα είναι δυνατόν να κατοικήσουν άνθρωποι. Ειδικότερα:

3. Η ΣΕΙΣΜΙΚΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑ

Ως γνωστόν, η εγκατάσταση μιας μονάδας παραγωγής ανανεώσιμης ηλεκτρικής ενέργειας, όπως οι Α/Γ, εκκινεί από την σύνταξη της **ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ** (εφ' εξής "**Μ.Π.Ε.**"), η οποία εγκρίνεται από τις αρμόδιες Διοικητικές Αρχές, με την αποκαλούμενη **ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ** (εφ' εξής "**Α.Ε.Π.Ο.**") και η οποία εγκρίνει και θέτει τους όρους υπό τους οποίους θα εκτελεσθεί το εκάστοτε έργο.

Η Μ.Π.Ε. αποτελεί το θεμέλιο της όλης διαδικασίας, αφού σε αυτήν διερευνώνται, ή υποτίθεται ότι διερευνώνται, όλες οι επιπτώσεις ενός έργου στους κατοίκους, στο κλίμα, στην χλωρίδα, την ορνιθοπανίδα και εν γένει στο όλο περιβάλλον μιας

περιοχής. Η σύνταξή της απαιτείται και από την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία στην οποία εξειδικεύεται και το περιεχόμενό τους, ως εξής¹:

«Άρθρο 3 1. Στην εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων εντοπίζονται, περιγράφονται και αξιολογούνται δεόντως, με βάση κάθε μεμονωμένη περίπτωση, οι άμεσες και έμμεσες σημαντικές επιπτώσεις ενός έργου:

α) στον πληθυσμό και την ανθρώπινη υγεία·

β) στη βιοποικιλότητα, και ιδίως τα προστατευόμενα είδη και ενδιαιτήματα με βάση την οδηγία 92/43/ΕΟΚ και την οδηγία 2009/147/ΕΚ·

γ) στο έδαφος, τα ύδατα, τον αέρα και το κλίμα· δ) στα υλικά αγαθά, την πολιτιστική κληρονομιά και το φυσικό τοπίο· ε) στην αλληλεπίδραση μεταξύ των παραγόντων που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ).

2. Οι κατά την παράγραφο 1 επιπτώσεις ενός έργου επί των παραγόντων που ορίζει περιλαμβάνουν τις αναμενόμενες επιπτώσεις που απορρέουν από την ευπάθεια του έργου σε κινδύνους σοβαρών ατυχημάτων και/ή καταστροφών που

Η αντίδικος υπέβαλε πράγματι μια πολυσέλιδη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, **με βάση την οποία** εξεδόθη η πρώτη Α.Ε.Π.Ο., με Α.Π. 171317/2014 του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Η Α.Ε.Π.Ο. αυτή αφορούσε τρία έργα της αντιδίκου στον Δήμο Θηβαίων και μεταξύ άλλων το επίδικο στο Μαύρο Σπιθάρι.

Στην συνέχεια, η αντίδικος προέβη σε διαδοχικές τροποποιήσεις της αρχικής Α.Ε.Π.Ο. με τελευταία την με Α.Π. 28976/2024 της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Στερεάς Ελλάδος. Η τελευταία Τροποποιητική Α.Ε.Π.Ο. **βασίσθηκε σε επίσης αναθεωρημένη Μ.Π.Ε.** που υπέβαλε η αντίδικος εταιρεία **με ημερομηνία 2.1.2024**, στην οποία θα αναφερόμαστε εφ' εξής.

Σπεύδουμε να επισημάνουμε ότι η Μ.Π.Ε. της αντιδίκου, που υπογράφεται από τους Σωκράτη Δασακλή και Γεώργιο Σιγαλό, αποτελεί ένα συνοθύλευμα 312 σελίδων, το οποίο βρίθει αοριστιών, αντιφάσεων, παραπλανητικών ισχυρισμών ή

---

¹ βλ. Ευρωπαϊκή Οδηγία 2011/92 όπως τροποποιήθηκε με την νεώτερη 2014/52

παρασιωπήσεων και επαναλήψεων χωρίς να έχει καμία απολύτως σχέση με την πραγματικότητα του χώρου όπου θα εκτελεσθεί το έργο. Για παράδειγμα στην σελίδα 106 επόμενες, επαναλαμβάνει μεγάλο τμήμα των όσων αναφέρει και στην σελίδα 140 επόμενες.

Μεταξύ άλλων στην σελίδα 194 της Μ.Π.Ε. αναφέρονται τα ακόλουθα:

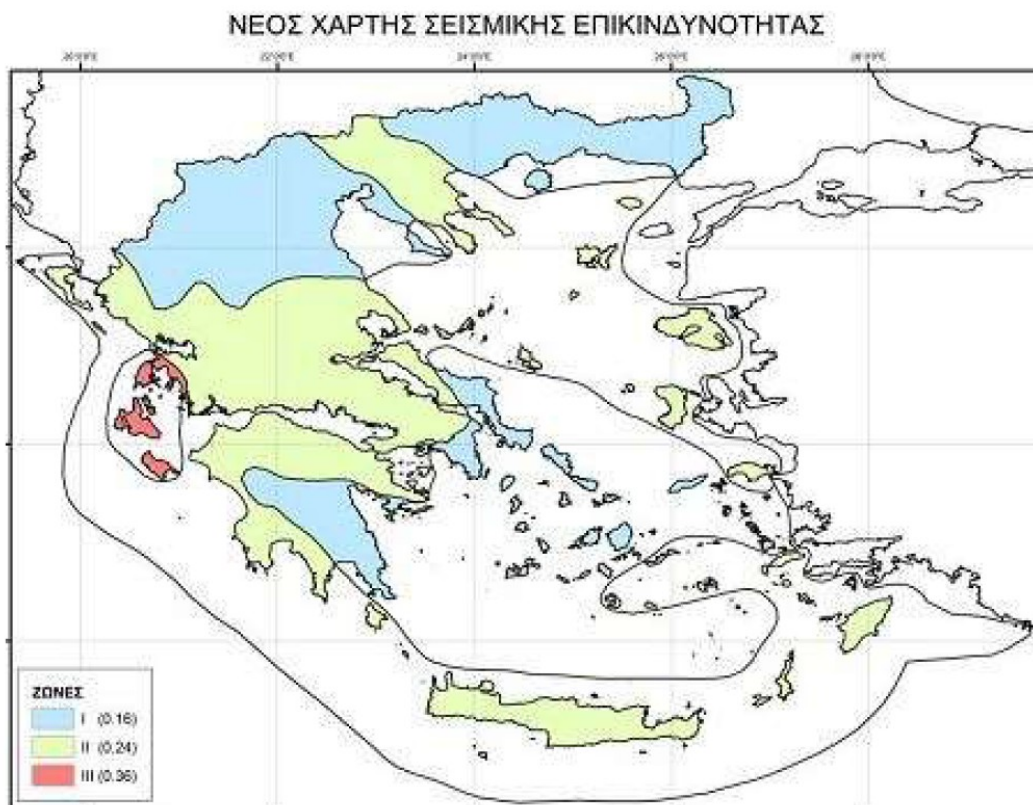
“Σύμφωνα με τον ισχύοντα από 1-1-2004, αναθεωρημένο Χάρτη Σεισμικής Επικινδυνότητας του Ο.Α.Σ.Π. που συνοδεύει τον Νέο Αντισεισμικό Κανονισμό της χώρας (ΝΕΑΚ 1995), η ευρύτερη περιοχή εγκατάστασης εντάσσεται από πλευράς σεισμικότητας στη Ζώνη Ι σεισμικής επικινδυνότητας (μικρή σεισμική επικινδυνότητα). Ο συντελεστής σεισμικής επιτάχυνσης είναι $\alpha = 0,16$.”

Ωστόσο, στην αμέσως επομένη σελίδα, παραθέτει προς τεκμηρίωση υποτίθεται του ανωτέρω ισχυρισμού, τον ισχύοντα Χάρτη Σεισμικής Επικινδυνότητας του Οργανισμού Αντισεισμικού Σχεδιασμού & Προστασίας², ο οποίος έχει ως εξής:

---

² Το χάρτη μπορεί κανείς να τον βρει στο διαδίκτυο στην διεύθυνση: <https://oasp.gr/kanonismoi/ellinikos-antiseismikos-kanonismos-2000>

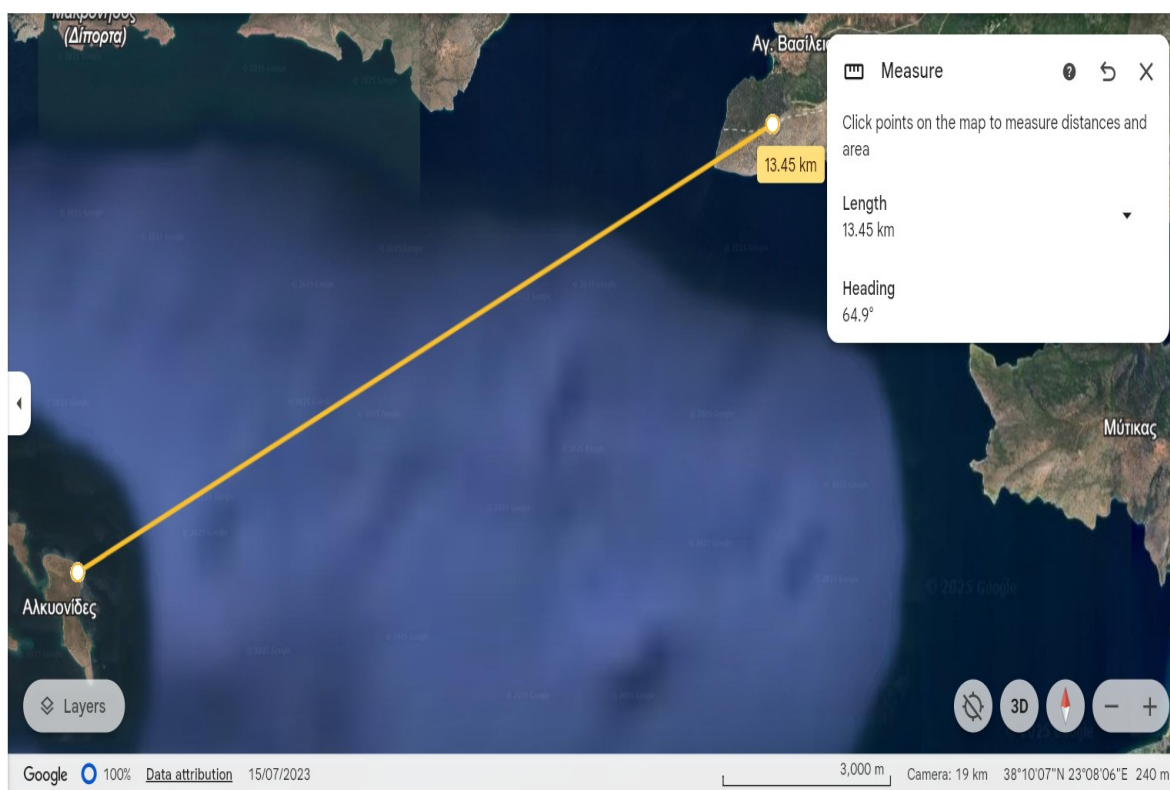

Από τον ως άνω χάρτη του ΟΑΣΠ, ο οποίος, όπως προαναφέραμε, περιλαμβάνεται αυτουσίως την Μ.Π.Ε., προκύπτει ότι ο Άγιος Βασίλειος ευρίσκεται στην περιοχή με ανοιχτή πράσινη απόχρωση, δηλαδή την Ζώνη II (και όχι την Ζώνη I) και έχει αυξημένη επικινδυνότητα με συντελεστή σεισμικής επιτάχυνσης $\alpha=0,23$ (και όχι 0,16).

Συνεπώς, είτε οι μελετητές της αντιδίκου περιέλαβαν σκοπίμως στην Μ.Π.Ε. έναν **αυταπόδεικτα αναληθή** ισχυρισμό με σκοπό να υφαρπαγεί η διοικητική έγκριση του επίδικου έργου, είτε δεν γνωρίζουν σε ποια περιοχή της Ελλάδος ευρίσκεται ο Άγιος Βασίλειος, που σημαίνει περαιτέρω ότι και όλες οι υπόλοιπες διαπιστώσεις και συμπεράσματα, που αναφέρονται στην Μ.Π.Ε. είναι αντιγραφή από κάποια άλλη Μελέτη και δεν έχουν σχέση με την περιοχή.

Αντιθέτως μάλιστα, όπως προκύπτει από την παρατιθέμενη κατωτέρω απεικόνιση από το Google Earth, η επικινδυνότητα είναι ιδιαίτερα υψηλή, διότι ο χώρος εγκατάστασης των επιδίκων Α/Γ ευρίσκεται σε απόσταση μόλις 13 χιλιομέτρων από τις νήσους Αλκυονίδες, οι οποίες, ως γνωστόν, αποτέλεσαν το επίκεντρο του μεγάλου

σεισμού του 1981 μεγέθους 6,7 Ρίχτερ, που ισοπέδωσε μεταξύ άλλων όλα τα κοντινά χωριά της περιοχής (Λεύκτρα, Πλαταιές κλπ).

Λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι οι υπό εγκατάσταση Α/Γ είναι γιγαντιαίων διαστάσεων (82 μέτρα ύψος πλήμνης και 136 μέτρα διάμετρος πτερυγίων), ότι η τοποθέτησή τους θα γίνει σε βουνό ύψους 400 μέτρων που ευρίσκεται σε επαφή με τον οικισμό του Αγίου Βασιλείου και ότι υπάρχει κρημνώδη κατωφέρεια έτσι ώστε οποιοδήποτε φερότο υλικό να κατακυλά με ορμή στο οικισμό, προκύπτει ότι υπάρχει σαφής και επικείμενος κίνδυνος κατάρρευσης των Α/Γ κατά την διάρκεια ισχυρού σεισμού που θα έχει ως αποτέλεσμα να συνθλίψει σπίτια και να αφαιρέσει ανθρώπινες ζωές.

Συνάγεται συνεπώς, ότι η τοποθέτηση των επίδικων Α/Γ βασίζεται σε ανακριβή μελέτη, η οποία δεν έχει λάβει υπ' όψιν την σεισμική επικινδυνότητα της περιοχής και ότι η συνέχιση του έργου θα συνεπάγεται έναν συνεχή και επικείμενο ανά πάσα στιγμή κίνδυνο για την ζωή και την ασφάλεια των κατοίκων του οικισμού του Αγίου Βασιλείου. **Ο κίνδυνος αυτός δεν συνιστά μόνον κίνδυνο κατά της προσωπικότητας των κατοίκων αλλά και κίνδυνο κατά του ιδίου του προσώπου και της ζωής αυτών.**

Αποτελεί απορίας άξιον πως η εν λόγω Μ.Π.Ε. εγκρίθηκε από τα αρμόδια διοικητικά όργανα, αφού αρκεί απλή ανάγνωση αυτής για να αντιληφθεί και ένας μη ειδικός ότι διαλαμβάνει αντιφατικά και αναληθή συμπεράσματα και σε περίπτωση που πράγματι συμβεί οποιοδήποτε ατύχημα λόγω σεισμού, πράγμα που βεβαίως όλοι απευχόμαστε, οι ευθύνες θα διαχέονται σε ολόκληρο τον διοικητικό μηχανισμό.

Οι δε κάτοικοι ρητά επιφυλάσσονται για τις **ποινικές ευθύνες** όσων συνέταξαν ή άλλως πως συνέπραξαν, στην εκπόνηση της συγκεκριμένης Μ.Π.Ε., καθώς και όσων διοικητικών οργάνων την ενέκριναν χωρίς προφανώς να την διαβάσουν.

4. Η ΗΧΗΤΙΚΗ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ

Όπως είναι γνωστό, οι ανεμογεννήτριες παράγουν αφ' ενός **μηχανικό θόρυβο** λόγω της περιστροφής των μηχανικών τους μερών (περιστροφή γεννήτριας, κιβώτια ταχυτήτων κλπ) και αφ' ετέρου **αεροδυναμικό θόρυβο** από τη περιστροφή των τεραστίων πτερυγίων. Ο αεροδυναμικός θόρυβος, δηλαδή η πίεση του ανέμου από τα πτερύγια είναι και ο πλέον έντονος.

Αυτό το οποίο δεν είναι ευρέως γνωστό, αλλά έχει πλέον τεκμηριωθεί με δεκάδες επιστημονικά άρθρα, είναι η ταυτόχρονη παραγωγή **υποήχων**, δηλαδή ήχων που λόγω της συχνότητάς τους δεν γίνονται αισθητοί από το ανθρώπινο αυτί. Ωστόσο, γίνονται αντιληπτοί από τα πτηνά και τα ζώα, που έχουν διαφορετικό ακουστικό φάσμα από τον άνθρωπο και διαταράσσουν σοβαρά τον έμβιο κύκλο τους. Πέραν δε τούτου, αποδεικνύεται πλέον από δεκάδες επιστημονικά άρθρα, ότι οι υποήχοι επηρεάζουν και την ψυχοσωματική κατάσταση των ανθρώπων, καίτοι δεν γίνονται συνειδητά αντιληπτοί από αυτούς. Ωστόσο, για λόγους συντομίας, αναφερόμαστε παρακάτω μόνον στην άμεσα αντιληπτή από τους ανθρώπους ηχητική όχληση.

4.1 Η Μ.Π.Ε.

Η πρώτη κραυγαλέα παραπλάνηση που επιχειρείται με την Μ.Π.Ε. της αντιδίκου, όσον αφορά τον θόρυβο από τις Α/Γ, είναι ότι παρασιωπάται σκοπίμως η ύπαρξη πλήθους άλλων ανεμογεννητριών στην όμορη περιοχή, οι οποίες θα έχουν **συνεργιστική ή άλλως αθροιστική αρνητική επιρροή στο οικοσύστημα και στους ανθρώπους**. Δηλαδή, στην μελέτη αναφέρονται μόνον οι πέντε ανεμογεννήτριες που θα

εγκατασταθούν στο Μαύρο Σπιθάρι (εκτός φυσικά από αυτές που εγκαθίστανται με την ίδια μελέτη στις περιοχές Νταλαμάκι και Αχλαδίτσα) **και ουδεμία αναφορά γίνεται στο εάν στην ευρύτερη περιοχή έχουν τοποθετηθεί άλλες Α/Γ και σε τι απόσταση.**

Και όχι μόνον αυτό αλλά και αυτές οι πέντε αξιολογούνται χωριστά, πράγμα επιστημονικά εσφαλμένο, αφού θα έπρεπε να αξιολογηθούν ως ομάδα (άλλη είναι η ηχητική επιβάρυνση της μίας και άλλη η επιβάρυνση από πέντε μαζί).

Η **κατάφωρη πρόθεση παραπλανήσεως** προκύπτει και από το γεγονός ότι, επισυνάπτονται στην Μ.Π.Ε. φωτογραφίες της γύρω περιοχής, **στις οποίες έχουν σκοπίμως απαλειφθεί και δεν εμφανίζονται οι ήδη εγκατεστημένες ανεμογεννήτριες,** προκειμένου να δημιουργηθεί μια πλασματική εικόνα και να καμφθούν τυχόν διοικητικές αντιρρήσεις.

Προς αποκατάσταση της πραγματικότητας παραθέτουμε κατωτέρω φωτογραφίες των ήδη εγκατεστημένων Α/Γ σε Ανατολή και Δύση:

Στην ανωτέρω φωτογραφία εικονίζεται το πλήθος των Α/Γ προς Ανατολάς το οποίο εκτείνεται σε όλη την κορυφογραμμή του Κιθαιρώνα

Στην ανωτέρω φωτογραφία εικονίζεται το προς Δυσμάς Βουνό Κορομπύλι που έχει επίσης κορεσθεί με Α/Γ

Έτσι παρασιωπάται από την Μ.Π.Ε. ότι έχουν αδειοδοτηθεί/εγκατασταθεί οι ακόλουθες εγκαταστάσεις στην ευρύτερη περιοχή:

(α) σε απόσταση 7,27 χλμ. εγκατάσταση της ENVEST ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ με ισχύ 2,625 MW

β) σε απόσταση 5,9 χλμ. εγκατάσταση της VIOΤΙΑ ΑΙΟΛΟΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ & ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ με ισχύ 28,8 MW

γ) σε απόσταση 6,91 χλμ. εγκατάσταση της EMV (ΕΜΒ) ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ με ισχύ 42 MW

δ) σε απόσταση 6,91 χλμ. εγκατάσταση της WIND FRONTIER ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε. με ισχύ 3,57 MW

ε) σε απόσταση 6,87 χλμ. εγκατάσταση της VIOΤΙΑ ΑΙΟΛΟΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ & ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ με ισχύ 28,8 MW

στ) σε απόσταση 7,29 χλμ. εγκατάσταση της ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΧΛΑΔΙΤΣΑ Α.Ε με ισχύ 18 MW

ζ) σε απόσταση 7,9 χλμ. εγκατάσταση της EMV (EMB) ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ με ισχύ 42 MW

η) σε απόσταση 6,05 χλμ. εγκατάσταση της C.N.I. ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΚΟΡΟΜΠΙΛΙ ΑΕ με ισχύ 21,6 MW

θ) σε απόσταση 2,6 χλμ. εγκατάσταση της ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΙΟΛΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ με ισχύ 25,5 MW

ι) σε απόσταση 5,75 χλμ. εγκατάσταση της K WIND ΚΙΘΑΙΡΩΝΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ με ισχύ 33 MW

ια) σε απόσταση 3,6 χλμ. εγκατάσταση της ΑΙΟΛΙΚΗ ΝΤΑΛΑΜΑΚΗ Α.Ε. με ισχύ 10,8 MW.

Και όλα αυτά, παρά το γεγονός ότι στην νομοθεσία προβλέπεται ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψιν **“η σώρευση επιπτώσεων με άλλα υφιστάμενα ή/και εγκεκριμένα έργα**, λαμβάνοντας υπόψη οποιαδήποτε περιβαλλοντικής φύσεως προβλήματα που αφορούν τις περιοχές με ιδιαίτερη περιβαλλοντική σημασία που ενδέχεται να επηρεαστούν ή τη χρήση φυσικών πόρων” (Παράρτημα IV, σημείο ε) της οδηγίας 2011/92). Επίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπογράμμισε ότι **η αξιολόγηση των σωρευτικών επιπτώσεων περιλαμβάνει όλα τα έργα, προηγούμενα, τωρινά και μελλοντικά και τις αλληλοεπιδράσεις μεταξύ τους**³.

4.2. Η απόσταση της επίδικης εγκαταστάσεως από τον οικισμό του Αγίου Βασιλείου

Για να γίνει περαιτέρω αντιληπτό το μέγεθος της παραπλανήσεως που πραγματοποιήθηκε με την συγκεκριμένη μελέτη, θα πρέπει να ξεκινήσει κανείς από το βασικό ερώτημα ποιά είναι η απόσταση του συγκεκριμένου έργου από τον οικισμό.

Επισημαίνουμε κατ’ αρχάς, ότι σύμφωνα με το ισχύον Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού⁴, η απόσταση μιας αιολικής εγκατάστασης από τα όρια ενός οικισμού με πληθυσμό μικρότερο των 2000 κατοίκων πρέπει να είναι μεγαλύτερη των 500 μέτρων

---

³ European Commission, Guidelines for the Assessment of Indirect and Cumulative Impacts as well as Impact Interactions, 1999, Κεφ. 4.1.4.

⁴ Κοινή Υπουργική Απόφαση 49828/12.11.2008, ΦΕΚ Β’ 2464/2008

και από μεμονωμένη οικία σε απόσταση που να εξασφαλίζεται ηχητική όχληση μικρότερη των 45 dB (ντεσιμπέλ). Για δυναμικούς ή τουριστικούς οικισμούς η απόσταση πρέπει να είναι μεγαλύτερη των 1000 μέτρων από τα όριά τους.

Οι αποστάσεις αυτές είναι φυσικά ενδεικτικές και αποτελούν τα ελάχιστα νόμιμα όρια χωρίς να σημαίνει ότι η εξασφάλιση των ορίων αυτών αποκλείει την ηχητική όχληση, αφού θα πρέπει να συνεκτιμούνται και άλλοι παράγοντες (ύπαρξη ή όχι εμποδίων μεταξύ πηγής θορύβου και ανθρώπου δέκτη κλπ). Αντιθέτως τα ως άνω όρια είναι τα μικρότερα στην Ευρώπη και η Ελλάδα είναι δέκτης πολλών αιτιάσεων για αυτά.

Σύμφωνα δε, με το ισχύον **Σχέδιο Χωρικής Οικιστικής Οργάνωσης Ανοιχτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ)** του Δ.Ε. Πλαταιών, Δήμου Θηβαίων⁵, ο Άγιος Βασίλειος χαρακτηρίστηκε ως οικιστικός υποδοχέας δεύτερης - παραθεριστικής κατοικίας και επεκτάθηκαν τα θεσπισθέντα δυνάμει της από 26.10.1987 Απόφασης του Νομάρχη Βοιωτίας όριά του με χρήσεις του άρθρου 19 παρ. 1 του ν. 4269/2014 «Τουρισμός - αναψυχή - παραθεριστική κατοικία (ΤΑ)», καθώς κατά ρητή αναφορά στη σελ. 129 αυτού **«Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται να δοθεί στον οικισμό του Αγ. Βασιλείου, επειδή είναι ο πλέον τουριστικός οικισμός της Δ.Ε. Πλαταιών».**

Επομένως, βάσει των ως άνω προβλέψεων του ΣΧΟΟΑΠ, ο οικισμός Αγίου Βασιλείου χαρακτηρίζεται ως τουριστικός και άρα εφαρμόζεται επ' αυτού η ελάχιστη απόσταση των 1.000 μέτρων από τα όριά του για την εγκατάσταση Α/Γ, δυνάμει του Πίνακα Δ' του Παραρτήματος ΙΙ του Ε.Π.Χ.Σ. & Α.Α. για τις Α.Π.Ε., στον οποίο ορίζεται (μεταξύ άλλων και) ότι η απόσταση των Α/Γ πρέπει να είναι τουλάχιστον 1.000 μ. από το όριο οικισμού με πληθυσμό μικρότερο των 2.000 κατοίκων, ο οποίος **«χαρακτηρίζεται ως δυναμικός, τουριστικός ή αξιόλογος κατά την έννοια του άρθρου 2 του Π.Δ. 24.4/3.5.1985».**

Σύμφωνα δε το άρθρο 2 του ως άνω ΠΔ του 1985 (ΦΕΚ τ. Δ' αρ. φ. 181/3.5.1985), ως τουριστικοί χαρακτηρίζονται οι οικισμοί που **«λειτουργούν ως πόλοι τακτικών ή εποχιακών τουριστικών συγκεντρώσεων».**

---

⁵ Υπ' αριθ. 4231/186327/21.11.2016 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας, ΦΕΚ ΑΑΠ 272/12.12.2016

Την απόσταση των Α/Γ από τον οικισμό, η Μ.Π.Ε. της αντιδίκου είτε την αποκρύβει εντελώς είτε την εμφανίζει ανακριβώς:

Αναφέρει στην σελίδα 17 και επαναλαμβάνει αυτολεξεί στην σελίδα 190:

Το γήπεδο εγκατάστασης του αιολικού σταθμού «Μαύρο Σπιθάρι» απέχει: 5,25 χλμ νοτιοδυτικά από τον οικισμό των Λεύκτρων, έδρα της ομώνυμης Τοπικής Κοινότητας 6,20 χλμ νοτιοδυτικά από τον οικισμό Καπαρελλίου έδρα της ομώνυμης Τοπικής Κοινότητας και έδρα της Δ.Ε. Πλαταιών.....

Δηλαδή, ο οικισμός Αγίου Βασιλείου που είναι άκριβώς δίπλα στις επίδικες Α/Γ έχει απλώς εξαφανισθεί στην Μ.Π.Ε.

Και στην σελίδα 209 αναφέρει κατά λέξη τα εξής:

5.7 Δομημένο περιβάλλον

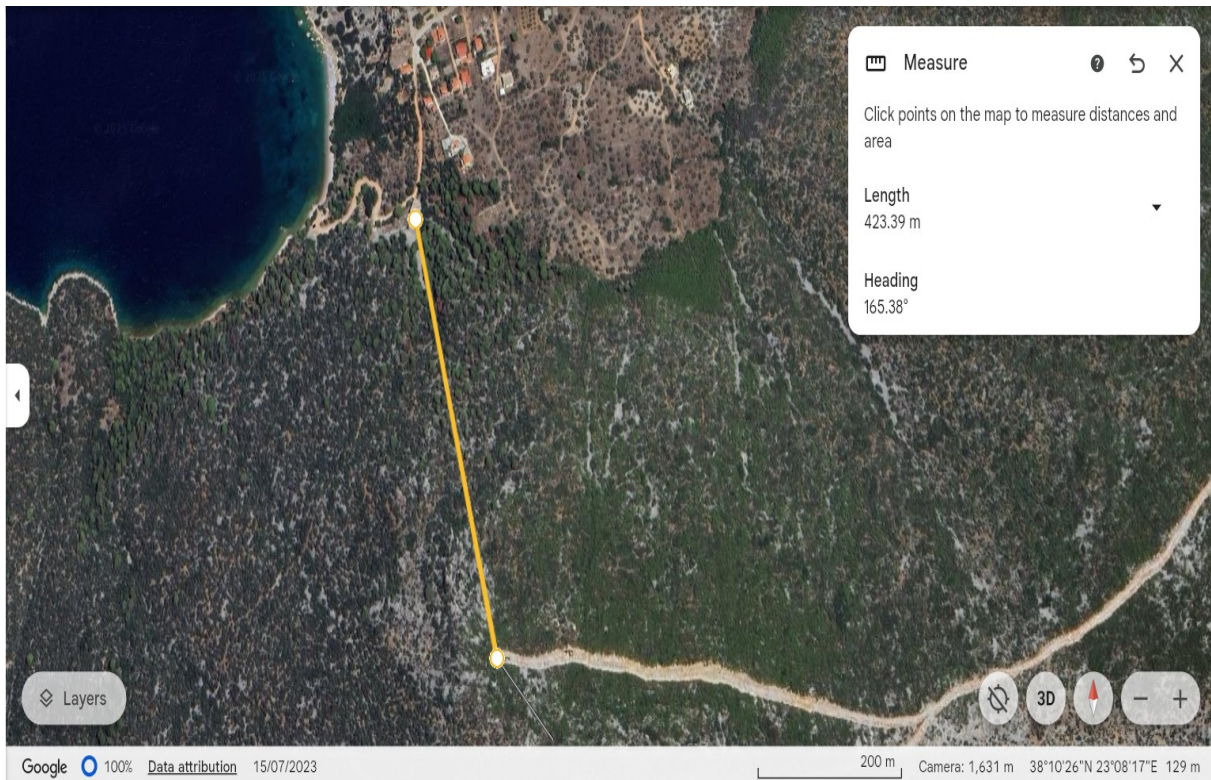
*Οι κυριότεροι οικισμοί πλησίον του γηπέδου εγκατάστασης του αιολικού πάρκου είναι βορειοανατολικά ο οικισμός Καπαρελλίου σε απόσταση 6,20 χλμ έδρα του ομώνυμου δημοτικού διαμερίσματος, και έδρα του Δήμου Πλαταιών, βορειοανατολικά σε απόσταση 5,25 χλμ ο οικισμός των Λεύκτρων, έδρα του ομώνυμου δημοτικού διαμερίσματος, δυτικά ο οικισμός Καλαμακίου σε απόσταση 1200m, και ο οικισμός Παραλία Λιβαδόστρας σε απόσταση 2100m και νοτιοδυτικά ο οικισμός του Α. Βασιλείου σε απόσταση 2900 m.
.....*

Στο σημείο αυτό παραδέχεται την ύπαρξη του οικισμού αλλά τον τοποθετεί 2.900 μέτρα μακριά από την σκοπούμενη εγκατάσταση.

Στην πραγματικότητα, η εγκατάσταση των επιδίκων Α/Γ λαμβάνει χώρα σε απόσταση ελάχιστα μεγαλύτερη από αυτή των 500 μέτρων⁶ από τα όρια του οικισμού, ενώ η απόσταση από μεμονωμένα σπίτια είναι μόλις 423 μέτρα από την πλησιέστερη διανοιγόμενη πλατφόρμα, όπως απεικονίζεται κατωτέρω από το Google Earth.

---

6 βλ. Τοπαγραφικό μηχανικού Παναγιώτη Θανάσινα από 8/2021

4.3 Το επίπεδο του θορύβου

Η Μ.Π.Ε. της αντιδίκου ξεκινά με την παραδοχή ότι κάθε ανεμογεννήτρια παράγει ήχο εντάσεως 100 db (ντεσιμπέλ). Λαμβάνοντας υπ' όψιν την παντελή έλλειψη αξιοπιστίας της Μ.Π.Ε., όπως ήδη αποδείχθηκε, **δυνάμεθα να υποθέσουμε ότι ο θόρυβος θα είναι πολύ μεγαλύτερος**. Εν πάση περιπτώσει, η Μ.Π.Ε. αναφέρει σχετικά⁷:

*Το παραπάνω διάγραμμα παρουσιάζει τα επίπεδα του θορύβου συναρτήσει της απόστασης από την ανεμογεννήτρια με θόρυβο στο ύψος της πλήμνης **100dB (A)**. Παρατηρείται ότι σε απόσταση 160 μέτρων το επίπεδο του θορύβου είναι 45dB (A).*

*Η ηχητική στάθμη θορύβου που είναι μεγαλύτερη των 55dB(A) περιορίζεται εντός μιας στενής ζώνης κατά μήκος του άξονα του αιολικού πάρκου. Πρακτικά σε απόσταση άνω των 250 μέτρων ο θόρυβος από το σταθμό **μηδενίζεται**, δεδομένου ότι καλύπτεται πλέον από τους θορύβους του περιβάλλοντος.*

7 βλ. σελ. 215 Μ.Π.Ε.

Στα όρια των οικισμών, η στάθμη του θορύβου θα είναι μικρότερη από τα 35 dB (A) με αποτέλεσμα να μην υπάρχει πρακτικά όχληση.

Αλλά από που “παρατηρείται” ότι σε 160 μέτρα το επίπεδο θορύβου είναι 45 db; Η παρατήρηση μπορεί να γίνει μόνον με πραγματική μέτρηση μετά την τοποθέτηση και όχι βεβαίως με ανατιολόγητες εικασίες, ανθρώπων οι οποίοι ουδεμία σχέση έχουν με την επιστήμη της Ακουστικής.

Και δεύτερον, ενώ στην προτελευταία παράγραφο αναφέρει ότι σε απόσταση πάνω από 250 μέτρα ο θόρυβος μηδενίζεται **στην συνέχεια και σε ευθεία αντίφαση με τα περί δήθεν μηδενισμού, αναφέρει ότι η όχληση θα είναι μικρότερη των 35dB** (στα 250 μέτρα), αποδεικνύοντας για άλλη μια φορά ότι η συγκεκριμένη Μ.Π.Ε. δεν συνιστά μελέτη αλλά παρωδία.

Στην συνέχεια μάλιστα αναφέρει και τα ακόλουθα⁸:

Θόρυβος** Η συχνότητα παρακολούθησης των επιπέδων θορύβου δύναται να διαφοροποιείται **σε περίπτωση ύπαρξης δικαιολογημένων παράπονων από περιοίκους.

*Οι μετρήσεις θα αφορούν στον δείκτη L_{den} και να διεξάγονται σύμφωνα με το πρότυπο ISO1996. Προτεινόμενος δείκτης: L_{den} , L_{day} , L_{night} Συχνότητα μετρήσεων: Μία μηνιαία μέτρηση και **όποτε υπάρξουν παράπονα** από τους περιοίκους.*

Αλλά για ποιό λόγο, οι κάτοικοι θα κάνουν “δικαιολογημένα παράπονα” όταν κατά τα ήδη αναφερθέντα σε αυτήν, ο θόρυβος σε απόσταση άνω των 250 μέτρων θα έχει μηδενιστεί; Και πως θα διαφοροποιείται από την αντίδικο η συχνότητα του θορύβου; Θα παύουν την λειτουργία των Α/Γ;

Σε άλλο επίσης σημείο και πάλι σε ευθεία αντίφαση με τα περί δήθεν μηδενισμού του ήχου, αναφέρει⁹:

---

8 βλ. σελ. 224 Μ.Π.Ε.

9 βλ. σελ. 258 Μ.Π.Ε.

Αντιμετώπιση θορύβου στην πηγή.

Ελάττωση του θορύβου κατά τη διάδοση μεταξύ πηγής και δέκτη.

Αντιμετώπιση του θορύβου στο δέκτη.

Από τους γενικούς αυτούς τρόπους πρακτικότερη είναι η μείωση του θορύβου κατά τη διάδοση του από την πηγή προς τον δέκτη. **Οι δέκτες, μπορεί να προστατευθούν με την ανέγερση πετασμάτων μεταξύ των έργων και των κατοικιών. Τα πετάσματα είναι στις περισσότερες περιπτώσεις τα αποτελεσματικότερα μέσα μείωσης του θορύβου, καθόσον προστατεύουν το μεγαλύτερο μέρος ή και όλη την περιοχή. Στην περίπτωση μας, η μεγάλη απόσταση μεταξύ του χώρου κάθε σταθμού και των πρώτων κατοικιών, σε συνδυασμό με τη σωστή επιλογή της θέσης του εργοταξίου και της φυσικής βλάστησης που επικρατεί, εγγυάται σημαντικά την απομείωση του θορύβου**
.....

Τα ανωτέρω συνιστούν έναν ακόμη παραπλανητικό ισχυρισμό. Και τούτο διότι όπως εξηγούν σε κοινή έκθεσή τους, ο **Μηχανολόγος Ηλεκτρολόγος & Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. Μ.Sc. Υγιεινολόγος Κωνσταντίνος Γιαμάς** με τον **Δόκτορα Ακουστικής, Msc., Phd., Αναπληρωτή Καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, Επιθεωρητή Περιβάλλοντος ΕΥΕΠ, μηχανολόγο-μηχανικό Ε.Μ.Π. Δρ. Βασίλειο Κ. Δαλαμάγκα** (Εφ' εξής "Έκθεση Γιαμά-Δαλαμάγκα") οι οποίοι εκπόνησαν ακουστική μελέτη σχετικά με την επίδικη εγκατάσταση:

Στην περίπτωση μας το ύψος της πηγής (ενν. του θορύβου) υπερβαίνει τα 82 μέτρα. Επομένως, κατασκευαστικά δεν μπορεί να υπάρξει ηχοπέτασμα αυτού του ύψους. Οι πιέσεις από τον άνεμο θα το καταστρέψουν και θα αποτελέσει κίνδυνο για τον οικισμό. Τα ηχοπετάσματα, κατασκευάζονται συνήθως με ύψος μέχρι 6 μέτρων¹⁰.

Με άλλα λόγια και αυτονοήτως, πετάσματα μέχρι ύψους 6 μέτρων δεν δύνανται να ανακόψουν μια πηγή θορύβου που παράγεται σε 82 μέτρα ύψος και μάλιστα σε κορυφή βουνού, όπου η πηγή του θορύβου είναι ήδη υπερυψωμένη. Ούτε φυσικά είναι δυνατόν να αναρτηθούν ηχοπετάσματα στο ύψος της πηγής του θορύβου, αφού

---

10 βλ. σελ. 12 Εκθέσεως Γιαμά-Δαλαμάγκα

εάν αυτό συνέβαινε, θα ανακοπτόταν και ο άνεμος που στρέφει τα πτερύγια και οι Α/Γ δεν θα λειτουργούσαν.

4.4 Οι πραγματικές επιπτώσεις στην περιοχή

Η έκθεση Γιαμά-Δαλαμάγκα αποδόμησε πλήρως την Μ.Π.Ε. της αντιδίκου. Διερεύνησε με επιστημονικές μεθόδους τις **πραγματικές ηχητικές επιπτώσεις** και διασαφήνισε ποιοί θα είναι το πραγματικό επίπεδο ηχητικής όχλησης. Αναφέρει μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

*Διαπιστώθηκε επίσης ότι ο χώρος του οικισμού ευρίσκεται στα πόδια της πλαγιάς του ακρωτηρίου Πούντα, εγκλωβισμένος από το όρος Κιθαιρώνα. Επομένως ο εν λόγω χώρος λειτουργεί ως ένας κλειστός χώρος με **πολλαπλές αντανακλάσεις, γεγονός που θα ενισχύει τις στάθμες θορύβου που θα φθάνουν στον οικισμό και οφείλονται στην λειτουργία του σταθμού των Α/Γ.** Διαπιστώθηκε επίσης ότι το όριο του οικοπέδου του σταθμού Α/Γ στην θέση Μαύρο Σπιθάρι, **δεν Μ.Π.Ε.ρεί να υπερβαίνει τα 15 μέτρα, προς την πλευρά του οικισμού, δεδομένου ότι ο χώρος αποτελείται από δάσος, που βρίσκεται σε ανάπλαση από δασική πυρκαγιά του 2011. Διαπιστώθηκε επίσης ότι η άτρακτος των Α/Γ είναι ορατή από τον συνολικό οικισμό Άγιος Βασίλειος¹¹.***

Και συνεχίζει:

*Επισήμανση 12: Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην σελ. 138 της Μ.Π.Ε, η στάθμη θορύβου κάθε ανεμογεννήτριας (στο ύψος της πλήμνης) είναι 100 dB(A). Επομένως, η πραγματικότητα είναι ότι, σύμφωνα με τους κανόνες της ακουστικής επιστήμης, όταν λειτουργούν ταυτόχρονα και οι 5 Α/Γ του σταθμού στη θέση Μαύρο Σπιθάρι, **θα παραχθεί στάθμη θορύβου της τάξεως των 105 dB(A).** Σε απόσταση 15 μέτρων από τον σταθμό θα έχουμε στάθμη θορύβου, κατά προσέγγιση της τάξεως των 100 dB(A). Σε απόσταση 30 μέτρων από τον σταθμό θα έχουμε στάθμη θορύβου, κατά προσέγγιση της τάξεως των 94 dB(A). Σε απόσταση 60 μέτρων από τον σταθμό θα έχουμε στάθμη θορύβου, κατά προσέγγιση της τάξεως των 88 dB(A). Σε απόσταση*

---

11 βλ. σελ. 9 εκθέσεως Γιαμά-Δαλαμάγκα

120 μέτρων από τον σταθμό θα έχουμε στάθμη θορύβου, κατά προσέγγιση της τάξεως των 82 dB(A). Σε απόσταση 160 μέτρων από τον σταθμό θα έχουμε στάθμη θορύβου, κατά προσέγγιση μεταξύ 82 και 76 dB(A) με πιθανότερη την στάθμη των 80 dB(A). Σε απόσταση 240 μέτρων από τον σταθμό θα έχουμε στάθμη θορύβου, κατά προσέγγιση της τάξεως των 76 dB(A). Σε απόσταση 480 μέτρων από τον σταθμό, (πλησίον της τελευταίας κατοικίας του οικισμού) θα έχουμε στάθμη θορύβου, κατά προσέγγιση της τάξεως των 70 dB(A). Σε απόσταση 960 μέτρων από τον σταθμό, (στο τέλος του οικισμού) θα έχουμε στάθμη θορύβου, κατά προσέγγιση της τάξεως των 64 dB(A). Αυτή θα είναι η κατάσταση, σύμφωνα με τους κανόνες της ακουστικής επιστήμης, ήτοι εάν λάβουμε υπόψη ότι δύο ίδιες πηγές θορύβου, όταν λειτουργούν ταυτόχρονα, παράγουν στάθμη θορύβου ενισχυμένη κατά 3 dB(A). Επίσης ότι η στάθμη θορύβου μειώνεται κατά 6 dB(A) σε κάθε διπλασιασμό της απόστασης από την πηγή θορύβου¹².

Επισημαίνεται στο σημείο αυτό ότι σύμφωνα με το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού¹³ «Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να εξασφαλίζεται ελάχιστο επίπεδο θορύβου στα όρια των ανωτέρω οικιστικών δραστηριοτήτων μικρότερο των 45 dB».

Αυτό επαναλαμβάνει και στο άρθρο 2 του Προεδρικού Διατάγματος που ορίζει ότι **“Δια τας εγκαταστάσεις, τας ευρισκομένας εν επαφή μετά κατοικουμένων κτισμάτων, το ανώτατον επιτρεπόμενον όριον θορύβου καθορίζεται εις 45 dBA, ανεξαρτήτως της περιοχής εις ην ευρίσκεται η εγκατάσταση, μετρούμενον εντός του κατοικουμένου κτίσματος με ανοικτάς θύρας και παράθυρα”**.

Και σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 1650/1986 θεωρείται ως **ρύπανση** “η παρουσία στο περιβάλλον ρύπων, δηλαδή κάθε είδους ουσιών, **θορύβου**, ακτινοβολίας ή άλλων μορφών ενέργειας, σε ποσότητα, συγκέντρωση ή διάρκεια που μπορούν να προκαλέσουν αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία, στους ζωντανούς οργανισμούς και στα οικοσυστήματα ή υλικές ζημιές και γενικά να καταστήσουν το περιβάλλον ακατάλληλο για τις επιθυμητές χρήσεις του”.

---

12 βλ. σελ. 21 έκθεση Γιαμά-Δαλαμάγκα

13 ΦΕΚ 2464/Β/ 03-12-2008

Τα ανωτέρω νομοθετικά όρια αφορούν γενικές παρεμβάσεις που αφορούν κυρίως πόλεις και **συνεπώς για έναν τόπο αναψυχής θα πρέπει οι τεχνητοί θόρυβοι να είναι μηδενικοί αλλιώς καταστρέφεται η φυσιολογία και ο σκοπός του οικισμού.**

Και η έκθεση Γιαμά-Δαλαμάγκα καταλήγει:

Ο Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) στην θέση «Μαύρο Σπιθάρι» θα λειτουργήσει σε απόσταση < 500 m από την τελευταία κατοικία του οικισμού. Δεν δύναται να λάβει μέτρα αντιθορυβικής προστασίας, δηλαδή μέτρα μείωσης του μεταδιδόμενου αερόφερτου θορύβου, κατά την διαδρομή από την πηγή θορύβου προς τους λήπτες του οικισμού διότι δεν υπάρχει δυνατότητα λόγω του ανάγλυφου της περιοχής. Επομένως δεν εξασφαλίζει την ελάχιστη στάθμη θορύβου μικρότερη των 45 dB(A), (αυτόν τον δείκτη εννοεί ο νομοθέτης), στα όρια του πλησιέστερου οικισμού κατά παράβαση των αναφερομένων στο τέλος του πίνακα Δ, Αποστάσεις από οικιστικές δραστηριότητες του παραρτήματος II του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού ΑΠΕ, Αριθμ. 49828 –ΦΕΚ 2464/Β/ 03-12-2008, ότι «Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να εξασφαλίζεται ελάχιστο επίπεδο θορύβου στα όρια των ανωτέρω οικιστικών δραστηριοτήτων μικρότερο των 45 db».

Όσο δε για τις επιπτώσεις από την προξενούμενη ηχητική όχληση επισημαίνει τα ακόλουθα¹⁴:

Επισήμανση 11. Η θόρυβο-ενόχληση δεν είναι μία αφηρημένη έννοια, αλλά καθορίζεται από τις διάφορες επιπτώσεις στον ενοχλούμενο. Έτσι θα Μ.Π.Ε.ρούσαμε να πούμε ότι ο ενοχλούμενος από τον θόρυβο δέχεται:

- *Ενόχληση ή διακοπή του ύπνου του το μεσημέρι και κατά την διάρκεια της νύχτας.*
- *Διαταραχή της ηρεμίας και αυτοσυγκέντρωσής του κατά την ώρα της μελέτης*
- *Προβλήματα ψυχικής ηρεμίας μέσα στην οικογένεια λόγω εκνευρισμού από το θόρυβο της διπλανής εγκατάστασης*

---

14 βλ. σελ. 14 έκθεση Γιαμά-Δαλαμάγκα

- Παρεμβολή στην ομιλία, στην μουσική και γενικότερα στην επικοινωνία
- Ψυχική καταπόνηση λόγω της πληροφορίας φόβου που μεταφέρει ορισμένες φορές ο θόρυβος, πχ φρενάρισμα αυτοκινήτου, απότομος γδούπος κ.λ.π
- Άγχος, στρες που περικλείει μια κατάσταση αναμονής κάποιου απροσδιόριστου φόβου ή εξέλιξης.....

Και παρακάτω:

Σε αυτές τις περιπτώσεις θα μπορούσαμε να εστιάσουμε ένα μεγάλο μέρος της θόρυβο-ενόχλησης. Τέτοιου είδους ενόχληση συναντάμε μέσα στην ίδια μας την κρεβατοκάμαρα όπου έχουμε ήσυχο περιβάλλον με πολύ χαμηλές στάθμες θορύβου βάθους. Τέτοιες στάθμες θορύβου, με κλειστές πόρτες και παράθυρα είναι τις τάξεως των 25 έως 35 dB (A). Σκεφτείτε λοιπόν όταν ξαφνικά μέσα στην νύχτα να μπαίνει σε λειτουργία κάποια μηχανολογική εγκατάσταση. Σε αυτές τις περιπτώσεις έχουμε αερόφερτη διάδοση του θορύβου μέσω του αέρα που οφείλεται σε υψηλές στάθμες θορύβου στην πηγή θορύβου. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η στάθμη θορύβου από την λειτουργία της εγκατάστασης μέσα στην κρεβατοκάμαρα, μπορεί να φθάνει τα 40 dB(A). Δεν προκαλεί υπέρβαση σε σχέση με την μέγιστη τιμή των 45dB(A) που ορίζει το Π.Δ.1180/1981 όταν η εγκατάσταση είναι σε επαφή με την κατοικία ή τα 50 dB(A) στο όριο ιδιοκτησίας της δραστηριότητας. Δημιουργείται όμως ενόχληση ή πιθανότητα σοβαρής ενόχλησης λόγω της διατάραξης της δεδομένης ακουστικής άνεσης. Η ενίσχυση δηλαδή της στάθμης του θορύβου βάθους σε χώρους κατοικίας ή συνάθροιση κοινού, λόγω της ξαφνικής λειτουργίας μίας εξωτερικής πηγής θορύβου, αποτελεί το ερέθισμα για να ενεργοποιηθεί το αίσθημα της ενόχλησης από θόρυβο. Τούτο συμβαίνει διότι μειώνεται η δυνατότητα να συνεχίσουμε κάποια δραστηριότητα ή να ξεκινήσουμε κάποια άλλη. Πολλές φορές απλά και μόνο η υπενθύμιση ότι δίπλα υπάρχει και λειτουργεί κάποια εγκατάσταση, δημιουργεί ενόχληση. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι η ανύψωση της στάθμης θορύβου σε ένα χώρο που καταστρέφεται η ακουστική άνεση λόγω της εισβολής του θορύβου από κάποια γνωστή πηγή, συντελεί σε πιθανότητα σοβαρής ενόχλησης.

Παρακάτω γίνεται μια μικρή αναφορά στην σοβαρότητα των επιπτώσεων του θορύβου στον άνθρωπο προβάλλοντας την «Πυραμίδα συσχέτισης σοβαρότητας συνεπειών στην υγεία από θόρυβο με πλήθος στο οποίο επιδρά (Babisch)».

Στο σχήμα αυτό βλέπουμε τις διάφορες επιπτώσεις στην υγεία που προκαλεί η έκθεση σε θόρυβο συναρτήσει του πλήθους των ανθρώπων οι οποίοι προσβάλλονται από αυτές. Όσο ανεβαίνουμε στην πυραμίδα ανεβαίνει και η σοβαρότητα των επιπτώσεων υγείας. Έτσι έχουμε ως λιγότερο επικίνδυνη συνέπεια από το θόρυβο τη γενική ενόχληση καθώς και τη γενική διαταραχή η οποία επιδρά στο μεγαλύτερο σχετικά πλήθος των εκτεθειμένων στο θόρυβο. Μια βαθμίδα παραπάνω από άποψη επικινδυνότητας έχουμε την δημιουργία άγχους και στρες ως μια αντίδραση του ανθρώπου στην έκθεση σε θόρυβο. Το πλήθος των περιπτώσεων με αυτή την αντίδραση είναι μειωμένο σε σχέση με αυτούς που νιώθουν γενική όχληση. Στην επόμενη βαθμίδα επικινδυνότητας έχουμε πλέον σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία όπως είναι αύξηση της αρτηριακής πίεσης, αύξηση της χοληστερίνης, αύξηση της πήξης του αίματος καθώς και αύξηση του ζάχαρου ως συνέπεια της έκθεσης σε θόρυβο. Το πλήθος των περιπτώσεων που παρουσιάζει τα παραπάνω

συμπτώματα είναι μικρότερο από το πλήθος που αντιδρά με τη δημιουργία άγχους. Μια βαθμίδα πριν τον θάνατο έχουμε τις σοβαρότερες επιπτώσεις τις οποίες προκαλεί η έκθεση σε θόρυβο. Αυτές είναι τα καρδιοαγγειακά νοσήματα ποσοστό των οποίων οφείλεται στις έντονες διαταραχές του ύπνου. Ως κορυφή της πυραμίδας απεικονίζεται ο θάνατος ως συνέπεια κάποιου νοσήματος που προκλήθηκε από την έκθεση στο θόρυβο. Ωστόσο από το σύνολο των επιπτώσεων στην υγεία λόγω θορύβου λαμβάνονται υπόψη μόνο όσες τεκμηριώνονται από αξιόπιστες έρευνες - μελέτες.

.....

7. Γενικό συμπέρασμα

- Όπως αναφέρθηκε, σε συνέχεια των επισημάνσεων και διαπιστώσεων, η ελεγχόμενη δραστηριότητα κατά την λειτουργία της θα προκαλέσει υπερβάσεις της μέγιστης επιτρεπόμενης στάθμης θορύβου, κατά **50 dB(A)** γεγονός το οποίο ανάγεται σε υποβάθμιση του ακουστικού περιβάλλοντος κατά την έννοια της παρ.4 του άρθρου 2 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160^Α) όπως ισχύει σήμερα, πράξη που εμπίπτει στο άρθρο 2 του Ν. 1650/1986 όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 7 του Ν. 4042/2012 (ΦΕΚ 24^Α).
- Επιπροσθέτως, η λειτουργία του εν λόγω σταθμού Α/Γ, λόγω πρόκλησης σοβαρότατης ενόχλησης θορύβου ενέχει κίνδυνο πολύ μεγάλης κοινωνικής αναταραχής, ήτοι εκτεταμένης κοινωνικής αναταραχής για τους περιοίκους κατά παράβαση του ISO 1996/1971.
- Οι ως άνω αναφερθείσες υπερβάσεις της επιτρεπόμενης στάθμης θορύβου από την λειτουργία του σταθμού Α/Γ στην θέση «Μαύρο Σπιθάρι» δύνανται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων του οικισμού «Άγιος Βασίλειος». Οι διάφορες επιπτώσεις στην υγεία που προκαλεί η έκθεση σε θόρυβο και ιδιαιτέρως τα καρδιοαγγειακά νοσήματα ποσοστό των οποίων οφείλεται στις έντονες διαταραχές του ύπνου δύνανται να οδηγήσουν στον θάνατο ως συνέπεια κάποιου νοσήματος που προκλήθηκε από την έκθεση στο θόρυβο.
- Για τους ως άνω αναφερθέντες λόγους, αλλά και τους λόγους μη τήρησης των αποστάσεων, που αναφέρονται στον πίνακα Δ, Αποστάσεις από οικιστικές δραστηριότητες του παραρτήματος II του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού

Σχεδιασμού ΑΠΕ, Αριθμ. 49828 –ΦΕΚ 2464/Β/ 03-12-2008, δεν πρέπει να λειτουργήσει ο σταθμός Α/Γ στην θέση Μαύρο Σπιθάρι και να εξαφανιστεί από τους μελλοντικούς σχεδιασμούς.

4.5 Συμπέρασμα

Το ανάγλυφο της περιοχής, δηλαδή η φυσική διαμόρφωση του κολπίσκου του Αγίου Βασιλείου εν είδει αρχαίου θεάτρου, έχει ως αποτέλεσμα όχι μόνον την ανεμπόδιση μετάδοση του ήχου, αλλά και την διατήρηση αμείωτης της ισχύος του. Είναι χαρακτηριστικό ότι **σε συνθήκες ησυχίας ακούγεται ήδη ευκρινώς στον οικισμό του Αγίου Βασιλείου ο θόρυβος λειτουργίας των Α/Γ που έχουν εγκατασταθεί στον Κιθαιρώνα οι οποίες ευρίσκονται σε απόσταση πολλών χιλιομέτρων.**

Η έκθεση που συνέταξαν οι Γιαμάς-Δαλαμάγκας κατέληξε στο ότι ακόμη και εάν δεχθούμε ότι ο παραγόμενος θόρυβος από κάθε ανεμογεννήτρια είναι της τάξεως των 100 dB, όπως ισχυρίζεται η αντίδικος, η ένταση του θορύβου αυτού θα είναι σε κάθε σπίτι του οικισμού τουλάχιστον 50 dB. Και θα πρόκειται για θόρυβο συνεχόμενο και τεχνητό. Το γεγονός αυτό αποδεικνύεται και εμπειρικά αφού ήδη οι κάτοικοι ακούν, ευτυχώς σε σχετικά χαμηλή ένταση τις ανεμογεννήτριες του Κιθαιρώνα.

Είναι λοιπόν προφανές, ότι η εγκατάσταση των επιδίκων Α/Γ πρόκειται να μετατρέψει τον οικισμό από τόπο αναψυχής, απολαύσεως της φύσεως και περισυλλογής, σε θορυβώδη βιομηχανική ζώνη. Ουδείς πρόκειται να διαμένει, πολλώ μάλλον να διανυκτερεύει στον οικισμό, υπό τον συνεχή τεχνητό βόμβο των Α/Γ, οι οποίες πέραν του προφανούς εκνευρισμού και οχλήσεως, μπορούν να προκαλέσουν, όπως προαναφέρθηκε, σοβαρά προβλήματα υγείας.

Η ανωτέρω φωτογραφία απεικονίζει την εγγύτητα του οικισμού στην εγκατάσταση η οποία έχει ξεκινήσει με επιτεδοποιήσεις από το εικονιζόμενο μηχάνημα.

Τα συμπεράσματα της εκθέσεως Γιαμά-Δαλαμάγκα, επιβεβαιώνονται και από την εκτενή επιστημονική βιβλιογραφία, ιδίως μάλιστα αν λάβει κανείς υπ' όψιν εν προκειμένω την σωρευτική όχληση **από 36 συνολικά Α/Γ** που θα λειτουργούν στην περιοχή πέριξ του Αγίου Βασιλείου. Ενδεικτικά:

Η έκθεση στον θόρυβο που προκαλείται από τις Α/Γ προκαλεί επιπτώσεις στην ακοή και δημιουργεί vertigo¹⁵. Επίσης, σε έρευνα που διεξήχθη στις Κάτω Χώρες το 2007 βρέθηκε ότι συσχετίζεται ο θόρυβος που προκλείεται από τις Α/Γ με σοβαρές ενοχλήσεις. Ειδικότερα, ο θόρυβος από τις Α/Γ είναι πιο ενοχλητικός σε σχέση με τον θόρυβο από τις μετακινήσεις ή από τον βιομηχανικό θόρυβο αν και είναι της ίδιας έντασης. Επίσης, η οπτική όχληση είναι σημαντική καθώς συνδέεται με την αρνητική στάση των ανθρώπων εξ αιτίας της προσβολής του τοπίου. Τα ίδια ευρήματα

---

15 A. Farboud et al. 'Wind turbine syndrome': fact or fiction?, *The Journal of Laryngology & Otology* (2013), 127, 222-226.

προέκυψαν και από μια ανάλογη έρευνα στη Σουηδία, πράγμα που σημαίνει ότι είναι γενικευμένου χαρακτήρα¹⁶. Βεβαιώθηκε, επίσης, ότι η έκθεση σε χαμηλής συχνότητας θόρυβο που προέρχεται από Α/Γ μπορούν να προκαλέσει διαταραχές όπως ιλίγγους, ναυτία και νυσταγμούς¹⁷. Εκτός από τις ως άνω βιολογικές επιπτώσεις έχουν αναφερθεί και ψυχολογικές επιπτώσεις από την οπτική και ακουστική όχληση που οφείλονται στις Α/Γ. Συγκεκριμένα αναφέρεται το “nocebo effect” σύμφωνα με το οποίο η αναμονή συμπτωμάτων γίνεται αυτοεκπληρούμενη προσδοκία, ή η απόδοση νέων συνδρόμων, που συνδέονται με την τεχνολογία, στις Α/Γ¹⁸. Θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η σύνδεση της οπτικής και ακουστικής όχλησης που προέρχονται από τις Α/Γ με τη δημιουργία προβλημάτων υγείας αναγνωρίστηκε ήδη από δικαστήρια¹⁹.

5. Η ΟΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΛΛΟΙΩΣΗ

Ο κόλπος του Αγίου Βασιλείου παραμένει, ένας χώρος παρθένος και χωρίς ακόμη εμφανείς ανθρώπινες επεμβάσεις στον περιβάλλοντα χώρο.

Το βουνό στο οποίο πρόκειται να τοποθετηθούν οι επίδικες Α/Γ έχει ύψος 400 μέτρων και ο οικισμός ευρίσκεται σε άμεση γειτνίαση με αυτό. Είναι συνεπώς αυταπόδεικτο ότι εάν τοποθετηθούν Α/Γ με ύψος πλήμνης 82 μέτρα και πτερύγια διαμέτρου 136 μέτρα σε ένα βουνό ύψους 400 μέτρων που ήδη δεσπόζει ακριβώς πάνω από την παραλία και τον οικισμό, αυτές όχι μόνον θα γίνονται αντιληπτές ως γιγάντιες τεχνητές κατασκευές αλλά θα καλύπτουν όλο το οπτικό πεδίο και θα επικεντρώνουν

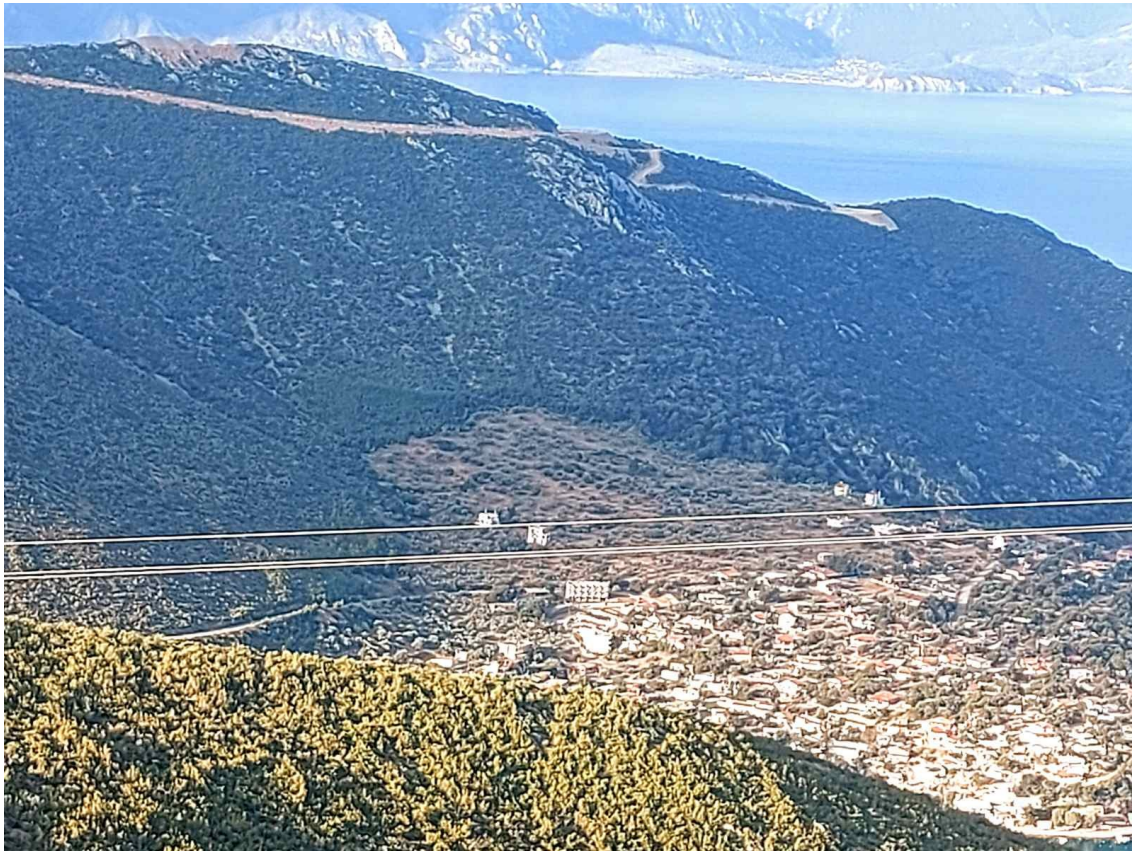
16 E. Pedersen et al. Response to noise from modern wind farms in The Netherlands, *J. Acoust. Soc. Am.* **126** (2), August 2009, pp. 634-643.

17 R.V. Harrison, On the biological plausibility of Wind Turbine Syndrome, *International Journal of Environmental Health Research* (2015) Vol. 25 (5) pp. 463-468.

18 G.J. Rubin et al. Possible psychological mechanisms for “wind turbine syndrome”. On the windmills of your mind, *Noise & Health, March-April 2014, Vol. 16:69, 116-122*. F. Crichton et al. The link between health complaints and wind turbines: support for the nocebo expectations hypothesis, *Frontiers in Public Health, 2014, Vol. 2/ article 220/ 1-8*.

19 Cour d’Appel de Toulouse, 8 juillet 2021 arrêt No 659/2021.

πάνω του τα βλέμματα των κατοίκων και των επισκεπτών. Πολύ απλά οι κάτοικοι δεν θα βλέπουν φύση αλλά έναν βιομηχανικό περίγυρο.

Ορατές εργασίες επιπεδοποίησης πάνω απο τον οικισμό

Η Μ.Π.Ε. της αντιδίκου δεν θα μπορούσε φυσικά να αποσιωπήσει το πρόβλημα. Παραδέχεται²⁰ ότι *“Η τοποθέτηση ανεμογεννητριών αποτελεί σε κάθε περίπτωση σημαντική επέμβαση στο χαρακτήρα του τοπίου μιας περιοχής. Η σοβαρότητα των επιπτώσεων στο αισθητικό περιβάλλον, ιδιαίτερα για τη δεύτερη κατηγορία, αξιολογείται συχνά με την εκτίμηση του αριθμού παραπόνων που ενδέχεται να δημιουργήσει”*.

Όσον αφορά τα παράπονα των κατοίκων, ήδη σχεδόν **το σύνολο των κατοίκων έχει ενυπογράφως δηλώσει ότι αντιτίθεται στην εγκατάσταση** χωρίς αυτό φυσικά να έχει επηρεάσει την αντίδικο, η οποία επέδειξε μια πρωτοφανή περιφρόνηση της

---

20 βλ. σελ. 227 Μ.Π.Ε.

συλλογικής βούλησης των κατοίκων. **Την ίδια αντίθεση διακήρυξε με ομόφωνη απόφασή του το Δημοτικό Συμβούλιο Θήβας.**

Αυτό ωστόσο που ξεπερνάει και τα όρια της κωμωδίας είναι τα όσα αναφέρει η Μ.Π.Ε. λίγο παρακάτω²¹: **“Γενικά η αισθητική ενός αντικειμένου ή ενός χώρου είναι θέμα καθαρά υποκειμενικό και αξίζει να τονίσουμε ότι σε κάποιες Ευρωπαϊκές χώρες τα αιολικά πάρκα θεωρούνται ως αξιοθέατα”.**

Δηλαδή, υποστηρίζει η αντίδικος ότι όχι μόνον δεν αλλοιώνει το φυσικό περιβάλλον αλλά ότι δημιουργεί και αξιοθέατα τα οποία μπορεί να αρέσουν υποκειμενικά. Μόνο που από ότι φαίνεται στον μόνον στον οποίον αρέσουν είναι ο επιχειρηματίας που τις τοποθετεί και σε κανέναν άλλος.

Πέραν της σοβαρότατης αλλοιώσεως και μετατροπής του τοπίου σε βιομηχανική ζώνη, υπάρχουν και τρεις ακόμη σημαντικές επιπτώσεις σε επίπεδο οπτικής και αισθητικής οχλήσεως:

(α) Θα δημιουργηθεί από την λειτουργία των συγκεκριμένων Α/Γ **το φαινόμενο του Στροβοσκοπίου**²². Το φαινόμενο αυτό δημιουργείται όταν οι ανεμογεννήτριες ευρίσκονται μεταξύ ηλίου και κατοίκων μιας περιοχής. Κατά την στροφή των πτερυγίων, οι ακτίνες του ηλίου αποκρύβονται διαδοχικά από τα πτερύγια και επανεμφανίζονται, δημιουργώντας συνεχείς και διαδοχικές εναλλαγές φωτός και σκότους. Πρόκειται δηλαδή για έναν οπτικό βομβαρδισμό των δεκτών του φαινομένου με γρήγορες και εναλασσόμενες εμφανίσεις ηλιακών ακτίνων. Μπορεί συνεπώς να φαντασθεί κανείς έναν λουόμενο να προσπαθεί να χαλαρώσει στην όμορφη παραλία του Αγίου Βασιλείου, και κατά τακτά χρονικά διαστήματα εντός δευτερολέπτων και με σχεδόν απόλυτη μηχανική ακρίβεια να δέχεται και να χάνει τις ακτίνες του ηλίου.

(β) Το **φαινόμενο της Αντανακλάσεως**. Το φαινόμενο αυτό το αναγνωρίζει μεν η Μ.Π.Ε. της αντιδικού, ωστόσο προσπαθεί να μειώσει την σημασία του, ισχυριζόμενη ότι το υλικό των πτερυγίων είναι τόσο εξελιγμένο που το συγκεκριμένο φαινόμενο θα είναι πολύ περιορισμένο. Ήδη η αξιοπιστία των ισχυρισμών που περιέχονται στην

---

21 βλ. σελ. 229 Μ.Π.Ε.

22 υπάρχουν στο διαδίκτυο σχετικά βίντεο στα οποία μπορεί να το δει κανείς στην πράξη

Μ.Π.Ε. έχει αξιολογηθεί και δεν χρειάζεται να ειπωθεί ότι ισχυρισμός της αντιδίκου είναι απόδειξη περί του αντιθέτου.

Το φαινόμενο αυτό δημιουργείται, όπως ευλόγως μπορεί να γίνει αντιληπτό, από το γεγονός ότι οι ακτίνες του ηλίου αναλόγως με την γωνία υπό την οποία προσκρούουν στα περιστρεφόμενα πτερύγια, αντανακλώνονται σε απόσταση, στραβώνοντας όποιον τύχει να κοιτάξει προς την κατεύθυνσή τους.

(γ) **Η νυχτερινή φωτορύπανση.** Αναφέρεται στην Μ.Π.Ε.²³ ότι θα τοποθετηθούν ερυθροί φανοί, οι οποίοι θα εκπέμπουν αναλαμπές ερυθρού φωτός με συχνότητα 20 και 60 αναλαμπών ανά λεπτό και έντασης 2000 Cd ± 25% στο ερυθρό φως. Οι αναλάμποντες φωτεινοί φανοί των ανεμογεννητριών είναι ένα φαινόμενο ιδιαίτερα εκτεταμένο σε περιοχές της Βοιωτίας, που εάν κανείς τις διασχίσει νύχτα, αισθάνεται ότι ευρίσκεται σε ένα τεχνητό περιβάλλον και θυμίζει τα φωτορυθμικά των πάλαι ποτέ ντισκοτέκ.

Το πρόβλημα αυτό θα είναι ιδιαίτερα αισθητό, σε έναν παραθεριστικό οικισμό, στον οποίο καταφεύγει κανείς για να επανασυνδεθεί με την φύση και να απολαύσει τον έναστρο ουρανό. Η αίσθηση ότι περικλείεται από ερυθρούς φανούς που αναβοσβήνουν ανά τακτά χρονικά διαστήματα, σαφέστατα παρεμποδίζει την απόλαυση της νυχτερινής φύσης και όπως είναι και ευρέως γνωστό, η γενόμενη φωτορύπανση καθιστά μη ορατά και τα άστρα.

6. Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΔΙΚΟΥ

Στα ανωτέρω, να προστεθούν ότι αντίδικος εταιρεία έχει απαγορεύσει αυθαίρετα και παράνομα την επίσκεψη του βουνού όπου έχει ξεκινήσει τις εργασίες εγκαταστάσεως σε κάθε πολίτη. Στις 14.10.2023, η πρώτη αιτούσα μαζί τον Γεώργιο Θανάσaina και άλλον έναν συμπολίτη μας, μας επισκέφθηκαν τον χώρο τοποθετήσεων των επιδίκων Α/Γ, δηλαδή την κορυφή του βουνού Μαύρο Σπιθάρι. Αφού περιηγήθηκαν και τράβηξαν φωτογραφίες, κατά την επάνοδό τους και μόλις είχε αρχίσει να σκοτεινιάζει, τέσσερα ιδιωτικά αυτοκίνητα με ανθρώπους της αντιδίκου, τους απέκλεισαν τον δρόμο και τους κράτησαν στο σημείο αυτό εγκλωβισμένους μέχρι να παρέμβει η αστυνομία, ασκώντας απροκάλυπτο εκφοβισμό. **Υπήρξε συνεπώς ήδη άμεση και**

---

23 βλ. σελ. 255 Μ.Π.Ε.

βάνουση προσβολή του δικαιώματος χρήσεως κοινοχρήστων πραγμάτων. Σημειώνεται ότι όταν κάτοικοι θέλησαν να επισκεφθούν πάλι την επίδικη περιοχή, αναγκάστηκαν να λάβουν γραπτή παραγγελία από τον εισαγγελέα και ανέβηκαν απάνω με αστυνομική συνοδεία και τους ανθρώπους της αντιδίκου να τους ακολουθούν κατά πόδας!

Διενεργείται ήδη μια εκτενής και μη αναστρέψιμη επιπεδοποίηση του βουνού, έχουν μπαζωθεί τα εγκάρσια ρέματα που αποκομίζουν τα βρόχινα νερά του βουνού, έχουν διανοιχθεί δρόμοι σε αναδασωτέο δάσος μήκους 8.755 μέτρα, εγκαθίσταται εναέρια γραμμή δικτύου 3.398 μέτρων και καταλαμβάνεται χώρος εγκατάστασης επιφανείας τουλάχιστον 149.000 τ.μ.²⁴. Υπάρχει δηλαδή πολλαπλή, συνεχής και αυξανόμενη αλλοίωση του τοπίου, η οποία στερεί από τους κατοίκους την απόλαυση ενός φυσικού περιβάλλοντος.

Καταπλάκωση δενδρυλλίων από απορρίψεις εκσκαφικών υλικών

---

24 βλ. σελ. 136 Μ.Π.Ε.

Φωτογραφίες πάνω και κάτω: Έργα ακριβώς πάνω από τον οικισμό

Επιπεδοποίηση του βουνού

7. ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Η βιοποικιλότητα των περιοχών γύρω από τον Κορινθιακό Κόλπο και ιδίως στο πρόποδες του Κιθαιρώνα που καταλήγουν στον Άγιο Βασίλειο και στις γειτονικές παραλίες είναι σημαντικότερη ιδίως μάλιστα γιατί συνορεύει με την πλέον κατοικημένη και μεταλλαγμένη περιοχή της χώρας, τον νομό Αττικής. Οι επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα περιλαμβάνουν την χλωρίδα και πανίδα, όπως επίσης τα προστατευόμενα είδη και ενδιαίτηματα με βάση την οδηγία 92/43/ΕΟΚ και την οδηγία 2009/147/ΕΚ²⁵. Να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το ΔΕΕ, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο της ΕΠΕ όλες οι επιπτώσεις, άμεσες ή έμμεσες μεσοπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες, σωρευτικές, πρόσκαιρες ή διαρκείς.

Μάλιστα, το έτος 2017 εντάχθηκε στο δίκτυο natura 2000 η περιοχή με διακριτικό τίτλο GR2530007 και με ονομασία “Κορινθιακός Κόλπος”, της οποίας η απόσταση από

---

²⁵ Άρθρο 3, παράγραφος 1, σημείο β) και παράρτημα IV, σημείο 4, της οδηγίας ΕΠΕ.

το επίδικο έργο είναι μόλις 400 μέτρα. Την περιοχή αυτή αγνοεί εντελώς η Μ.Π.Ε. της αντιδίκου. Η εν λόγω περιοχή φιλοξενεί οικοτόπους προτεραιότητας και είναι τόπος προστασίας πολλών προστατευόμενων ειδών που περιλαμβάνονται στα Παραρτήματα II και IV της Οδηγίας 92/43/ ΕΟΚ. Συγκεκριμένα περιλαμβάνονται τα εξής είδη: *Caretta caretta* (Χελώνα καρέτα), *Chelonia mydas* (Πράσινη χελώνα), *Tursiops truncatus* (ΡΙνοδέλφίνο) και *Pinna nobilis* (Πίννα) αλλά και πολλά είδη θαλάσσιας ορνιθοπανίδας.

Σε απόσταση περίπου 15 χλμ. από την θέση αδειοδότησης των Α/Γ βρίσκεται ο βιότοπος Corine με κωδικό Α00060051 “Κορυφές Όρους Κιθαιρώνας”. Στην βάση δεδομένων του ΕΜΠ ΦΙΛΟΤΗΣ περιγράφεται επίσης ως ορεινό τοπίο της Κεντρικής Ελλάδας με δάση από *Abies cerhalonica* (Κεφαλληνιακή ελάτη) και περιλαμβάνει την υψηλότερη κορυφή του όρους Κιθαιρώνας με υψόμετρο άνω των 800 μέτρα. Η υφιστάμενη κατάστασή του θεωρείται υποβαθμισμένη. Στον εν λόγω βιότοπο απαντώνται είδη σπάνιας χλωρίδας με ενδημικά της Αττικής και της νότιας Ελλάδας.

Σε απόσταση περίπου 17 χλμ. από την θέση εγκατάστασης του επίδικου έργου βρίσκεται η προστατευόμενη περιοχή του δικτύου Natura 2000 με κωδικό GR2410001 “ΛΙΜΝΕΣ ΥΛΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΙΜΝΗ -ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΟΙΩΤΙΚΟΥ ΚΗΦΙΣΟΥ-ΚΑΤΑΒΟΘΡΑ ΑΛΙΑΡΤΟΥ”. Η εν λόγω περιοχή αποτελεί οικοτόπο προτεραιότητας και τόπο προστασίας πολλών προστατευόμενων ειδών που περιλαμβάνονται στα Παραρτήματα II και IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Συγκεκριμένα περιλαμβάνονται τα εξής είδη: *Canis lupus* (Γκρίζος λύκος), *Elaphe quatuorlineata* (Λαφιάτης), *Emys orbicularis* (Στικτή νεροχελώνα), *Lindenia tetraphylla* (Λιβελούλα), *Lutra lutra* (Ευρωπαϊκή ενυδρίδα), *Mauremys rivulata* (Γραμμωτή νεροχελώνα), *Pelagus marathonicus* (Αττικόψαρο), *Rutilus ylikiensis* (Χιροκόβα), *Scardinius graecus* (Καλαμίθρα), *Telestes beoticus* (Πασκόβιζα), *Testudo hermanni* (Μεσογειακή χελώνα), *Testudo marginata* (Κρασπεδωτή χελώνα), *Unio crassus* (Οστρακόδερμο μύδι), *Zamenis situla* (Σπιτόφιδο), *Ablepharus kitaibelii* (Αβλέφαρος), *Bufo viridis* (Ευρωπαϊκός πρασινόφρυος), *Chalcides ocellatus* (Λιακόνη), *Coronella austriaca* (Στεφανοφόρος), *Dolichophis caspius* (Έφιος), *Felis silvestris* (Αγριόγατα η κοινή), *Hyla arborea* (Ευρωπαϊκός δεντροβάτραχος), *Hypsugo savii* (Βουνονουχτερίδα), *Lacerta trilineata* (Τρανόσαυρα),

Natrix tessellata (Λιμνόφιδο), *Pipistrellus kuhlii* (Λευκονυχτερίδα), *Pipistrellus pipistrellus* (Νανονυχτερίδα), *Podacris erhardii* (Αιγαιόσαυρα), *Rana dalmatina* (Ευκίνητος βάτραχος), *Tadarida teniotis* (Νυχτονόμος), *Telescopus fallax* (Αγιόφιδο), *Vipera ammodytes* (Οχιά).

Σύμφωνα με την από 14-09-2022 Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στην ως άνω προστατευόμενη περιοχή έχουν σημειωθεί οι ακόλουθες συμπληρώσεις και αλλαγές σε σχέση με τα τελευταία δεδομένα του 2019. Ειδικότερα, τρία είδη ιχθύων, δύο είδη υδρόβιων ασπόνδυλων, οκτώ είδη θηλαστικών (7 χειρόπτερα, λύκος) και τέσσερα είδη ερπετών βρίσκονται σε δυσμενή κατάσταση διατήρησης. Επιπλέον εμφανίζονται τα είδη χειρόπτερων *Rhinolophus mehelyi* και *Myotis caraccinii*, όπως προέκυψαν από τις εργασίες πεδίου που διενεργήθηκαν στο πλαίσιο του έργου με τίτλο "Greek caves and bats: Management Actions and Change of Attitude (LIFE Grecabat, 2018-2023)". Επίσης, επανυπολογίστηκε το ελάχιστο μέγεθος του πληθυσμού για το είδος *Miniopterus schreibersii* (από 200 άτομα σε 300) με βάση τις νεότερες καταγραφές του είδους στο σπήλαιο Καταβόθρα Αλιάρτου. Για τις περιπτώσεις που κάποια είδη είχαν πεδία κενά στα SDF (χωρίς πληροφορία) προτείνεται να συμπληρωθούν ως εξής: η κατηγορία πληθυσμιακών δεδομένων για τα είδη χειρόπτερων *Myotis emarginatus*, *Myotis myotis*, *Myotis blythii* και *Miniopterus schreibersii* ως παρόν (P) και για το είδος *Myotis emarginatus* ο πληθυσμός με την τιμή C και η συνολική αξιολόγηση να σημειωθεί ως επαρκής αξία (C). Όλες οι προτεινόμενες μεταβολές και συμπληρώσεις βασίζονται σε νεότερα δεδομένα πεδίου από το LIFE Grecabat. Ο μέγιστος πληθυσμός του είδους *Unio crassus* να οριστεί ως 10000 άτομα σύμφωνα με Έρευνα ΕΛΚΕΘΕ. Ο ελάχιστος πληθυσμός του είδους *Lutra lutra* να οριστεί ως 10 άτομα και να προστεθούν ελάχιστα μεγέθη πληθυσμών για τα είδη *Rutilus rutilus* (5000), *Scardinius graecus* (5000), και *Telestes beoticus* (200).

Σε απόσταση περίπου 22 χλμ. από την θέση αδειοδότησης των Α/Γ βρίσκεται η προστατευόμενη περιοχή του δικτύου Natura 2000 με κωδικό GR2530005 "ORI GERANEIA". Η εν λόγω περιοχή φιλοξενεί οικότοπους προτεραιότητας και είναι τόπος προστασίας πολλών προστατευόμενων ειδών που περιλαμβάνονται στα

Παραρτήματα II και IV της Οδηγίας 92/43/ ΕΟΚ. Συγκεκριμένα περιλαμβάνονται τα εξής είδη: *Testudo graeca* (Ελληνική χελώνα), *Testudo marginata* (Κρασπεδωτή χελώνα), *Zamenis situla* (Σπιτόφιδο), *Ablepharus kitaibelii* (Αβλέφαρος), *Chalcides ocellatus* (Λιακόφι), *Dryomys nitedula* (Δεβδρομοξός), *Hypsugo savii* (Βουνοσυχερίδα), *Lacerta trilineata* (Τρανόσαυρα), *Pipistrellus pipistrellus* (Νανονυχερίδα), *Platycephalus naja* (Σαΐτα), *Podacris erhardii* (Αιγαιόσαυρα), *Podacris peloponnesiaca* (Πελοποννησιακή γουστέρα) και *Tadarida teniotis* (Νυχτονόμος).

Τέλος, σε απόσταση περίπου 25 χλμ. από την θέση αδειοδότησης των Α/Γ βρίσκεται ο βιότοπος Corine με κωδικό A00060052 “Κορυφές Όρους Ελικώνας”. Στην βάση δεδομένων του ΕΜΠ ΦΙΛΟΤΗΣ περιγράφεται ως χαρακτηριστικό ορεινό τοπίο της Κεντρικής Ελλάδας με δάση από *Abies cephalonica* (Κεφαλληνιακή ελάτη) και γυμνές κορυφές, πλαγιές και γκρεμούς. Η υφιστάμενη κατάστασή του θεωρείται υποβαθμισμένη. Στον εν λόγω βιότοπο απαντώνται τα εξής προστευόμενα είδη: *Circaetus gallicus* (Φιδαντός) και *Testudo marginata* (Κρασπεδωτή χελώνα) τα οποία απολαμβάνουν ιδιαίτερη προστασία υπό το καθεστώς της Οδηγίας 2009/147/ΕΕ και της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Όλοι οι προαναφερόμενοι οικότοποι συνιστούν διασυνδεδεμένες και συγκοινωνούσες περιοχές με την περιοχή του έργου στις οποίες μετακινούνται τα αναφερόμενα είδη για τροφοληψία και άλλες ανάγκες (π.χ. οι λύκοι) και δεν συνιστούν περιορισμένες “περιοχές φυσικής κατανομής”.

Οι επιπτώσεις στα άγρια πτηνά είναι σημαντικές (π.χ η επίπτωση φραγμού και ο κίνδυνος πρόσκρουσης) και έχουν τονιστεί επανειλημμένα από το ΔΕΕ (βλ., ενδεικτικά, C-461/17, C-404/09, σκ. 86). Στην επιστημονική βιβλιογραφία σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στα άγρια πτηνά αναφέρονται, μεταξύ άλλων: οι συγκρούσεις τους με τις Α/Γ και με τις γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, η απώλεια οικοτόπων (για κάθε Α/Γ με τα συνοδά έργα απαιτείται να θυσιαστούν 5-6 στρέμματα οικοτόπων), οι θάνατοι από ηλεκτροπληξία, ο αποπροσανατολισμός (barrier effects), ρύπανση

(σκόνη, θόρυβος, κραδασμοί, απόβλητα), βλάβη των οικοσυστημικών υπηρεσιών κλπ)²⁶. Περαιτέρω, αντίστοιχα, σημαντικές είναι οι επιπτώσεις και στα χειρόπτερα καθόσον, όπως προαναφέρθηκε ήδη, η ευρύτερη περιοχή του έργου είναι χώρος τροφοληψίας και αναπαραγωγής διαφόρων ειδών νυχτερίδων με συνέπεια να υφίστανται επιπτώσεις, ίδιες με τις ως άνω αναφερόμενες για τα άγρια πτηνά. Ως εκ τούτου, με βάση την υπάρχουσα επιστημονική γνώση, επιβάλλονταν να είχαν αξιολογηθεί οι επιπτώσεις του έργου σε συνδυασμό με τα άλλα συναφή έργα²⁷.

Η Μ.Π.Ε. της αντιδίκου δεν προβαίνει σε αξιολόγηση και εκτίμηση των επιπτώσεων των Α/Γ σε όλα τα είδη πτηνών που ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση, πολλώ δε μάλλον δεν περιέχει την αναγκαία και πλήρη πληροφόρηση σχετικά με την ύπαρξη των πτηνών που ζουν σε άγρια κατάσταση στην περιοχή εγκατάστασης των Α/Γ. Ειδικότερα, στη ΜΠΕ δεν περιγράφονται οι πιθανές αρνητικές επιπτώσεις που συνίστανται κυρίως στον εκ προθέσεως φόνο πτηνών με οποιονδήποτε τρόπο, στην εκ προθέσεως καταστροφή ή βλάβη των φωλιών και των αυγών και στη σκόπιμη ενόχληση των πτηνών, ιδιαίτερα κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξαρτήσεως, δηλαδή όλων των πτηνών που ζουν σε άγρια κατάσταση και όχι μόνο των πτηνών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2009/147 (για την έννοια των όρων πρόθεση και σκόπιμη, βλ., C-221/04, σκ. 71). Επίσης, δεν προτείνονται συγκεκριμένα μέτρα αποφυγής ή μείωσης αυτών των επιπτώσεων, όπως επιβάλλεται από την οδηγία 2009/147, έτσι όπως αυτή ερμηνεύτηκε από τη νομολογία του ΔΕΕ. Στην επιστημονική βιβλιογραφία προτείνονται συγκεκριμένα μέτρα, όπως μέτρα αποφυγής (κατασκευή του έργου σε χρονικές περιόδους που θα αποφεύγονται οι ενοχλήσεις και διαταράξεις των πτηνών σε ευαίσθητες περιόδους του κύκλου ζωής τους). Επίσης, μέτρα μείωσης (οι εργασίες κατασκευής να υλοποιούνται μακριά από ευαίσθητες περιοχές, να υπάρχει περιορισμός στην εκχέρσωση (στη μίνιμουμ) κατά τη διάρκεια της κατασκευής, να λαμβάνονται μέτρα ελέγχου της διάβρωσης του εδάφους και της ιζηματοαπόθεσης, πρόληψη εισαγωγής χωροκατακτητικών πτηνών στο χώρο

---

26 IUCN (2021), *Mitigating biodiversity impacts associated with solar and wind energy development*, σ. 62.

27 A. Moustakas et al., “Wind turbine power and land cover effects on cumulative bat deaths”, *Science of the Total Environment* 892 (2023) 164536.

κατασκευής μέσω, πχ, της πλύσης των οχημάτων πριν από την είσοδο τους στο χώρο). Ομοίως, μέτρα περιορισμού των εκπομπών και των ρυπαντών (σκόνη, θόρυβος και κραδασμοί, απόβλητα) που θα μπορούσαν να βλάψουν τη βιοποικιλότητα και την παροχή οικοσυστημικών υπηρεσιών

7.1 Ηλεκτρομαγνητικές Επιπτώσεις

Μια ιδιαίτερα σημαντική διάσταση του έργου (η οποία εσκεμμένα υποβαθμίζεται στη ΜΠΕ) είναι η κατασκευή Υ/Σ, ΚΥΤ, και γραμμών μεταφοράς (Γ.Μ.) υψηλής τάσης. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στη ΜΠΕ δεν αναφέρεται ποια θα είναι η όδευση της Γ.Μ. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας ΕΠΕ, βασικό στοιχείο της ΕΠΕ είναι ο εντοπισμός, η περιγραφή και η δέουσα αξιολόγηση, των άμεσων και έμμεσων σημαντικών επιπτώσεων, μεταξύ των άλλων, στον άνθρωπο δηλαδή στον πληθυσμό και **στην ανθρώπινη υγεία**, καθώς, άλλωστε, η στενή σύνδεση της ποιότητας του περιβάλλοντος και της υγείας αποτελεί κοινό τόπο σήμερα⁵⁹, αναγνωρίζεται δε ρητά και από το Δικαστήριο της ΕΕ⁶⁰. Στην επίδικη περίπτωση, στη συνταχθείσα ΜΠΕ θα έπρεπε να αναφέρεται ρητά και με απόλυτη ακρίβεια η όδευση της Γ.Μ. ώστε να αξιολογηθεί εάν η έκθεση των κατοίκων στην Η/Μ ακτινοβολία θα δημιουργήσει κινδύνους για την υγεία τους. Έτσι, δίνεται η δυνατότητα στη διοίκηση να διαπιστώσει το εύρος των κινδύνων και να επιβάλει προληπτικά μέτρα, όπως έχει υποχρέωση από το άρθρο 24 παρ. 1 Σ και από το άρθρο 191(2) της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρώην άρθρο 174(2) ΣΕΚ), εφαρμοζόμενης της αρχής της προφύλαξης.

Υπάρχουν πολλές επιστημονικές έρευνες που αναγνωρίζουν ότι οι ηλεκτρομαγνητικές ακτινοβολίες που εκπέμπουν οι Γ.Μ., οι Υ/Σ και τα ΚΥΤ είναι επιβλαβείς για τον ανθρώπινο οργανισμό (υπέρταση, πονοκέφαλοι, αϋπνίες, υπερθέρμανση, καταρράκτη στα μάτια, απώλεια μνήμης, καρκίνο, ιδίως καρκίνο του μαστού, όγκους στον

εγκέφαλο, κ.λ.π.)²⁸, ιδίως παιδικών καρκίνων²⁹ και λευχαιμιών³⁰. Επίσης, η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, (WHO/IARC) κατέταξε την έκθεση στην Η/Μ ακτινοβολία ραδιοσυχνότητας (ισχύει το ίδιο και για την Η/Μ ακτινοβολία εξαιρετικά χαμηλής συχνότητας, όπως εν προκειμένω, πολλώ δε μάλλον που η τελευταία επιφέρει πιο σημαντικές επιπτώσεις στην υγεία σε σχέση με εκείνη της ραδιοσυχνότητας) ως «πιθανώς καρκινογόνο για τον άνθρωπο» καθώς μπορεί να δημιουργήσει γλίωμα που αποτελεί μια επιθετική μορφή καρκίνου του εγκεφάλου³¹. Στα ίδια συμπεράσματα καταλήγει και ο αρμόδιος δημόσιος οργανισμός στη Γαλλία.

Να τονιστεί επίσης, ότι η μεγάλη πλειοψηφία των μελετών των τελευταίων ετών υποστηρίζει την άποψη για βέβαιους σοβαρούς κινδύνους βλάβης της υγείας και του περιβάλλοντος³².

---

28 *N. Singh et al.*, “Electromagnetic Fields and Cancer”, IETE, Technical Review, Vol. 14(3), 1997, σ. 149-151.

29 *N. Wertheimer, E. Leeper*, “Electrical wiring configuration and childhood cancer”, *American Journal of Epidemiology*, 109/1979, σ. 273-284. Να σημειώσουμε ότι αυτή η μελέτη ήταν η πρώτη που ανέδειξε με συστηματικό τρόπο το πρόβλημα και δημιούργησε το ερέθισμα για την ανάπτυξη της σχετικής συζήτησης, η οποία διαρκεί μέχρι τις μέρες μας. Συνεχίζει δε να αποτελεί αντικείμενο οξύτατης κριτικής στις ΗΠΑ από τους οπαδούς της αντίθετης θεωρίας. Βλ. σχετ., *E. Gerjuoy*, “Electromagnetic Fields: Physics, Biology and Law”, *Jurimetrics Journal*, Vol. 35, Fall 1994, σ. 59 επ.

30 *P. Reizenstein*, “Leukemia and electromagnetic field”, *Leukemia Research*, 17/1993, σ. 197-198). *D.A. Savitz et al.* “Magnetic field exposure and cardiovascular disease mortality among electric utility workers”, *American Journal of Epidemiology*, 149/1999, σ.135-142). *S. Peck & R. Kavet*, “Research Strategies for Magnetic Fields and Cancer”, *Risk Analysis*, Vol. 25(1), 2005, σ. 179-188.

31 WHO/IARC, NO-IONIZING RADIATION, PART 2: RADIOFREQUENCY ELECTROMAGNETIC FIELDS, VOLUME 102, IARC MONOGRAPHS ON THE EVALUATION OF CARCINOGENIC RISKS TO HUMANS, Lyon, France, 2013, σ. 419.

32 Ενδεικτικά, *M. Blank & R. Goodman*, “Electromagnetic fields and health: DNA-based dosimetry”, *Electromagnetic Biology and Medicine*, Vol. 31(4), 2012, σ. 243-249. *S. Peck & R. Kavet*, “Research Strategies for Magnetic Fields and Cancer”, *Risk Analysis*, Vol. 25(1), 2005, σ. 179-188. *E.R. van Rongen et al.*, “Effects of radiofrequency electromagnetic fields on the human nervous system”, *Journal of Toxicology and Environmental Health B*, Vol 12, 2009, σ. 572–97. *H.W. Ruediger*, “Genotoxic effects of radiofrequency electromagnetic fields”, *Pathophysiology* Vol. 16(2–3), 2009, σ. 89–102. Να σημειωθεί ότι μεταξύ των διαφόρων βλαβών της ανθρώπινης υγείας από την έκθεση στην Η/Μ ακτινοβολία περιλαμβάνονται και οι ψυχολογικές διαταραχές (φυσική κούραση, μελαγχολία, αϋπνίες, κατάθλιψη, νευρική κατάσταση) που οφείλονται σε υψηλό βαθμό ευαισθησίας (sensitivity) στην Η/Μ ακτινοβολία. Βλ., σχετ., *Mei-Chih Meg Tseng et al.*, “Risk Perception of Electromagnetic Fields in Taiwan: The Influence of Psychopathology and the Degree of Sensitivity to Electromagnetic Fields”, *Risk Analysis*, Vol. 33(11), 2013, σ. 2002-2012.

Τέλος, το μαγνητικό πεδίο που δημιουργείται από τις Α/Γ επιφέρει, σύμφωνα με την επιστημονική αρθρογραφία, διατάραξη και γενικότερα αρνητικές επιπτώσεις στις μέλισσες³³.

7.2 Οι επιπτώσεις στο μικροκλίμα

Τέλος, όπως έχει γίνει γνωστό από πολλές επιστημονικές μελέτες που έχουν τελευταία δημοσιευθεί, σημαντική είναι η επίδραση και στο μικροκλίμα της περιοχής. Παρουσιάζοντας τα ευρήματά τους στην επιθεώρηση Nature Climate Change, οι ερευνητές εξηγούν ότι τα αιολικά πάρκα επιδρούν στις τοπικές συνθήκες μέσω ενός απλού μηχανισμού. Στη διάρκεια της νύχτας, ο θερμός αέρας έχει την τάση να ανεβαίνει ψηλότερα στην ατμόσφαιρα, ενώ ο δροσερός αέρας, που είναι πιο πυκνός, κάθεται κοντά στην επιφάνεια του εδάφους. Οι ανεμογεννήτριες ουσιαστικά δρουν σαν ανεμιστήρες και αναμειγνύουν τα στρώματα θερμού και ψυχρού αέρα, με αποτέλεσμα να ανεβαίνει η θερμοκρασία στο επίπεδο του εδάφους.

Σύμφωνα δε με την γνωστή μελέτη του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ που δημοσιεύτηκε το 2018 περιοδικό Joule, οι ανεμογεννήτριες που λειτουργούν τη νύχτα, μπορούν να τραβήξουν θερμότερο αέρα μέχρι και 550 μέτρα σε ύψος, σπρώχνοντάς τον στην επιφάνεια κάτω τους, θερμαίνοντας το έδαφος της Γης. Αυτό επηρεάζει ανθρώπους, φυτά και ζώα που ζουν κοντά τους. Η μελέτη έγινε για να εξετάσει τις επιπτώσεις σε περίπτωση που οι ΗΠΑ παρήγαγαν όλη τους την ενέργεια από ανεμογεννήτριες. Έδειξε πως η ανάμειξη θερμότερου αέρα με ψυχρότερο, λόγω των τουρμπινών, θα ανέβαζε την θερμοκρασία 0.54 βαθμούς Κελσίου, στις περιοχές που θα βρίσκονταν οι ανεμογεννήτριες. Σε κάποιες από τις περιοχές είδαν πως η αύξηση θα ήταν ακόμα μεγαλύτερη.

7.3 Συμπέρασμα

Προκύπτει εξ όλων των ανωτέρω, ότι η επίδικη εγκατάσταση θα επηρεάσει ευρύτερα το κλίμα και την βιοποικιλότητα της περιοχής και κατ' επέκταση και τους κατοίκους της

---

33 CE de Belgique, 17.9.2020 No 248.287

και επιχειρείται με βάση μια Μ.Π.Ε. η οποία στην πραγματικότητα δεν περιέχει καμία έρευνα ή μελέτη των συγκεκριμένων ζητημάτων.

ΜΕΡΟΣ Β' - Η ΝΟΜΙΚΗ ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

Η θεμελίωση του δικαιώματος να ζητήσουμε δικαστική προστασία θεμελιώνεται αφ' ενός στις διατάξεις για την προστασία της προσωπικότητας των άρθρων 57 και 59 ΑΚ σε συνδυασμό με τις αντίστοιχες διατάξεις του Συντάγματος και του διεθνούς δικαίου και αφ' ετέρου στις διατάξεις 1003 έως 1005 ΑΚ που αφορούν στο γειτονικό δίκαιο και την προστασία του ζωτικού χώρου, στα οποία αναφερόμαστε παρακάτω.

8. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΣΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

Σημειώνεται κατ' αρχάς ότι οι κάτοικοι και ο Δήμος Θηβαίων έχουν ήδη καταφύγει από κοινού στο Συμβούλιο της Επικρατείας ζητώντας την ακύρωση όλων των διοικητικών αδειών που αφορούν στο επίδικο έργο.

Συγκεκριμένα έχουν ήδη κατατεθεί τρεις αιτήσεις ακυρώσεως, λόγω των συνεχών τροποποιήσεων της Μ.Π.Ε. στις οποίες προβαίνει η αντίδικος, υπό στοιχεία κατάθεσης Ε1978/2023, Ε1624/2024 και Ε2729/2024, εκ των οποίων οι δύο πρώτες έχουν κατόπιν τριών συνεχών αναβολών, προσδιορισθεί για τις 21.5.2025 και η τρίτη για τις 17.9.2025.

Ωστόσο, στα πλαίσια του κατ' άρθρο 20§1 Συνταγματικώς κατοχυρωμένου δικαιώματος παροχής δικαστικής προστασίας, είναι έτερο το δικαίωμα προσφυγής ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων (για προσβολή διοικητικών πράξεων) και έτερο το δικαίωμα ασκήσεως της ένδικης αιτήσεως ενώπιον των Πολιτικών Δικαστηρίων για την προστασία των εκ της προσωπικότητας και γειτονικού δικαίου δικαιωμάτων, χωρίς το ένα να αποκλείει το άλλο, αφού πρόκειται για διαφορετικά αντικείμενα και διαφορετικές δικαιοδοσίες. Κατά συνέπεια, οι ενέργειες που έχουν γίνει ήδη ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων, δεν δημιουργούν κώλυμα στην προστασία του δικαιώματος της προσωπικότητας και λοιπών αστικών δικαιωμάτων από τα πολιτικά Δικαστήρια.

9. Η ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΝΤΙΔΙΚΟΥ

Όπως ήδη αναφέρθηκε, οι κάτοικοι του Αγίου Βασιλείου και χωριών της περιοχής είναι συλλήβδην κάθετα αντίθετοι στην συγκεκριμένη ή και κάθε νέα εγκατάσταση ηλεκτροπαραγωγικών μονάδων στην περιοχή τους, καθώς η κατάσταση έχει ξεφύγει από οποιοδήποτε έλεγχο και έχει ήδη επέλθει υπερκορεσμός δυσανάλογος μάλιστα με το τι συμβαίνει με άλλα μέρη της Ελλάδος.

Την αντίθεσή τους την εκδήλωσαν ποικιλοτρόπως και μεταξύ άλλων, με συλλογή υπογραφών, την διοργάνωση μαζικών εκδηλώσεων και διαμαρτυριών, την ανάρτηση πανό στα χωριά και στον Άγιο Βασίλειο, τον διαμοιρασμό φυλλαδίων, σε πορείες διαμαρτυρίας, την δημιουργία ιστοσελίδας και πλήθος άλλων εκδηλώσεων. Κατέφυγαν και **στο Περιφερειακό Συμβούλιο αλλά και στο Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Θηβαίων, το οποίο ομοφώνως διακήρυξε την αντίθεσή του και προσέφυγε μαζί με τους κατοίκους στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Την αντίθεσή τους έχουν επίσης εκδηλώσει ρητά όλοι οι εκλεγμένοι βουλευτές του νομού Βοιωτίας και ο Δήμαρχος Θήβας.**

Είναι συνεπώς απολύτως εξοργιστικό ότι σε μια δημοκρατική χώρα, όχι μόνον δεν υπάρχει προηγούμενη ενημέρωση των κατοίκων ή διαβούλευση για πράγματα που αφορούν άμεσα τον τόπο και την ζωή τους, όχι μόνον δεν τους ζητείται η γνώμη και δεν γίνεται σεβαστή η αντίθεσή τους, αλλά αυτό που επικρατεί και προτεραιοποιείται είναι τα συμφέροντα ενός συγκεκριμένου επιχειρηματία, που ενεργεί δια μέσου της εταιρείας που έχει δημιουργήσει (αντίδικος). Ο οποίος επιχειρηματίας συνεχίζει ακάθεκτος τις εργασίες, αγνοώντας και περιφρονώντας παντελώς τον τοπικό πληθυσμό.

Η συμπεριφορά του εν λόγω επιχειρηματία είναι βλαπτική, κοινωνικά απρόσφορη, στρέφεται εναντίον του συμφέροντος και της θέλησης των πολλών και του κοινωνικού συνόλου και είναι η αιτία μεγάλης εντάσεως και οργής στους κατοίκους της περιοχής. Η συμπεριφορά αυτή είναι επιπλέον αντίθετη στους θεμελιώδεις δημοκρατικούς θεσμούς και το Σύνταγμα, καθώς αγνοεί την θέληση του συνόλου της τοπικής

κοινωνίας για να εξυπηρετήσει το ατομικό του συμφέρον. Είναι συνεπώς και καταχρηστική κατ' άρθρο 281 ΑΚ με αναγωγή στο άρθρο 17 (κοινωνική διάσταση) και άρθρο 24 (περιβαλλοντική διάσταση) του Συντάγματος, καθώς ασκείται ξεπερνώντας τα όρια οποιουδήποτε "δικαιώματος" κατάφερε να "δημιουργήσει" δια μέσω διοικητικών αδειών περιφερειακών οργάνων, που βασίσθηκαν στις καθ' όλα έωλες και ανυπόστατες μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων της αντιδίκου. Δεν θα πρέπει συνεπώς η συμπεριφορά αυτή να γίνει ανεκτή από κανέναν δικαιοδοτικό θεσμό γιατί διαφορετικά θα προκαλέσει δικαιολογημένη οργή και κοινωνική αναταραχή.

10. ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

Κατά τη διάταξη του άρθρου 57§1 Α.Κ., όποιος προσβάλλεται παράνομα στην προσωπικότητά του, έχει δικαίωμα να απαιτήσει να αρθεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον.

Προσβολή της προσωπικότητας κατά την έννοια της άνω διατάξεως υπάρχει σε κάθε περίπτωση μειωτικής επεμβάσεως στη σφαίρα αυτής από τρίτο, δηλαδή σε οποιοδήποτε από τα αγαθά που συνθέτουν την προσωπικότητα του άλλου, που συνιστούν συντελεστές, προσδιοριστικά στοιχεία της ταυτότητας του ανθρώπου, με την οποία διαταράσσεται η κατάσταση σε μια ή περισσότερες εκδηλώσεις της σωματικής ή ψυχικής, πνευματικής και κοινωνικής προσωπικότητας του βλαπτόμενου κατά το χρονικό σημείο της προσβολής³⁴.

Ειδικότερα, με τη διάταξη του άρθρου 57 Α.Κ., η προστασία του Δικαίου εκτείνεται και στους συντελεστές εκείνους που αποτελούν την ατομικότητα του προσώπου, είτε αυτοί αναφέρονται στην φυσική του υπόσταση (ζωή, σωματική ακεραιότητα, υγεία), είτε στην πνευματική, ηθική ή κοινωνική του ατομικότητα. Στην έννοια της προσωπικότητας, που αποτελεί πλέγμα αγαθών που συνθέτουν την υπόσταση του προσώπου, με το οποίο είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένα, περιέχονται όλες εκείνες οι

---

34 Ad hoc ΜΠ Κοζάνης 376/2023 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 474/2020, ΑΠ 712/2011, ΑΠ 1897/2006

αστάθμητες αξίες, που απαρτίζουν την ουσία του ανθρώπου και προστατεύονται όλα τα αγαθά που τη συγκροτούν, δηλαδή, μεταξύ άλλων³⁵:

(α) στοιχεία αναφορικά με τη ζωή, σωματική ακεραιότητα και την υγεία του προσώπου (σωματικά αγαθά),

(β) στοιχεία αναγόμενα στον ψυχικό και συναισθηματικό κόσμο του ανθρώπου (ψυχικά αγαθά),

(γ) στοιχεία σχετικά με την ελευθερία προς ανάπτυξη της προσωπικότητας,

(δ) στοιχεία συνδεδεμένα με την τιμή του προσώπου, που αντικατοπτρίζεται στην αντίληψη και την εκτίμηση γι' αυτόν,

(ε) στοιχεία του ιδιωτικού βίου και της σφαίρας του απορρήτου και

(στ) το άσυλο της κατοικίας,

ήτοι, έννομα αγαθά προστατευόμενα ειδικότερα από το Σύνταγμα (άρθρ. 5§2 και 9§1), από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (Ε.Σ.Δ.Α. - άρθρο 8 Ν.Δ/τος 53/1974) και από το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (Δ.Σ.Α.Π.Δ. - άρθρα 17 και 22 Ν. 2462/1997).

Στο προστατευόμενο, εξάλλου, με την ως άνω διάταξη γενικό δικαίωμα της προσωπικότητας, μπορούν να συμπεριληφθούν και άλλοι τομείς (εκφάνσεις) της, που αναγνωρίζονται από τις σύγχρονες κοινωνικές και συναλλακτικές αντιλήψεις και των οποίων την προστασία καθιστά επιβεβλημένη η εξέλιξη της ζωής και των σύγχρονων τεχνικών μέσων, σε περίπτωση δε προσβολής τους με κάποια παράνομη ενέργεια, δικαιούται ο βλαπτόμενος να απαιτήσει την άρση της και την παράλειψή της στο μέλλον.

Τα έννομα αυτά αγαθά, που περικλείονται στο δικαίωμα της προσωπικότητας, δεν αποτελούν αυτοτελή δικαιώματα, **αλλά επιμέρους εκδηλώσεις, εκφάνσεις ή πλευρές του ενιαίου δικαιώματος επί της ίδιας προσωπικότητας, έτσι ώστε η προσβολή οποιοσδήποτε εκφάνσεως αυτής να σημαίνει και προσβολή της συνολικής έννοιας "προσωπικότητα"**. Πάντως, στην έννοια του δικαιώματος επί της προσωπικότητας περιλαμβάνονται όλα τα άυλα αγαθά, τα οποία είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένα με

---

35 Ad hoc ΜΠ Κοζάνης 376/2023 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 43/2016, ΑΠ 543/2009, ΑΠ 261/2008, ΟΛΑΠ 13/1999 ΕλλΔ/νη 1999/753, ΕφΑθ 12154/1990 ΕλλΔ/νη 32/1673, ΠΠρΑθ 1322/1997 ΝοΒ 2000/285

το πρόσωπο και ανήκουν σε αυτό, όπως είναι και η κοινωνική ατομικότητα του ανθρώπου. **Προσωπικότητα και περιβάλλον αποτελούν αναπόσπαστη ενότητα** και το περιβάλλον αναγνωρίζεται σήμερα ως **μείζον** αγαθό και σημαντικό μέρος της προσωπικότητας³⁶.

Από τα ανωτέρω απορρέει και το δικαίωμα χρήσεως κοινών σε όλους και των κοινόχρηστων πραγμάτων (άρθρα 967, 968- 970 Α.Κ.), που εντάσσονται στην ευρύτερη έννοια του περιβάλλοντος και συμπίπτουν σε ευρεία κλίμακα με τα σημαντικότερα περιβαλλοντικά αγαθά, **συνιστώντας τόσο προϋπόθεση ζωής, όσο και στοιχεία για την εξασφάλιση ποιότητας ζωής. Επίσης, συνάγεται ότι η απόλαυση ενός ήρεμου περιβάλλοντος είναι και αυτή μία έκφανση του δικαιώματος επί της προσωπικότητας.** Προσβολή ως προς αυτή την πλευρά του όλου δικαιώματος μπορεί να προκαλείται και όταν διαταράσσεται η ωφέλεια από την απόλαυση του φυσικού περιβάλλοντος όσον αφορά την ατμόσφαιρα³⁷.

Άρα, στην έννοια του δικαιώματος επί της προσωπικότητας περιλαμβάνονται όλα τα άυλα αγαθά, όπως η κοινωνική ατομικότητα του ανθρώπου, αλλά και η δυνατότητα απολάυσεως των περιβαλλοντικών αγαθών, τα οποία συνιστούν τόσο προϋπόθεση ζωής όσο και στοιχεία για την εξασφάλιση ποιότητας ζωής. Προσωπικότητα και περιβάλλον αποτελούν αναπόσπαστη ενότητα υπό την έννοια ότι κάθε υποβάθμιση του δευτέρου συνεπάγεται και προσβολή της αξίας του ανθρώπου και της προσωπικότητάς του. Επομένως, το δικαίωμα χρήσεως των κοινόχρηστων πραγμάτων αποτελεί αυτοτελή εκδήλωση του δικαιώματος της προσωπικότητας, όπως προσδιορίζεται από τη διάταξη του άρθρου 57 Α.Κ.³⁸

Ιδιαίτερη σημασία δίδεται από το Δίκαιο σήμερα στην έννοια του **ζωτικού χώρου**. Ζωτικός χώρος είναι το σύνολο των αγαθών του ανθρώπου και περιλαμβάνει όλα τα τεχνητά και **φυσικά αγαθά** χάρη στα οποία δημιουργείται και αναπτύσσεται η προσωπικότητα του ατόμου και τα οποία είναι απαραίτητα για την επιβίωση, την

---

36 βλ. Ι.Καράκωστα Περιβάλλον & Δίκαιο, σελ. 292 με εκεί παραπομπές.

37 ΑΠ 463/2021 ΤΝΠ Νόμος, ΑΠ 1574/2014

38 βλ. και ΑΠ 43/2016 ΤΝΠ Νόμος, ΑΠ 718/2001 ΕλλΔ/νη 42/942, Ad hoc ΜΠ Κοζάνης 376/2023 ΝΟΜΟΣ

υγιεινή διαβίωση και την εξασφάλιση ποιότητας ζωής. Περιλαμβάνει τα κοινά σε όλους και τα κοινόχρηστα πράγματα **αλλά και τα περισσότερα περιβαλλοντικά αγαθά όπως την διατήρηση της βιοποικιλότητας, την αισθητική του τοπίου, την άγρια πανίδα κλπ**³⁹. Η προστασία δεν περιορίζεται συνεπώς μόνον στα κοινά και κοινόχρηστα πράγματα αλλά επεκτείνεται από την θεωρία και την νομολογία σε κάθε στοιχείο του ζωτικού χώρου που είναι απαραίτητο για την ολόπλευρη και ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας του ανθρώπου⁴⁰.

Το δικαίωμα επί της προσωπικότητας σε συνδυασμό με τα περιβαλλοντικά αγαθά που την αποτελούν, πηγάζει από **τις διατάξεις των άρθρων 2§1, 2§5, 5§1 και 24§1 του ισχύοντος Συντάγματος**, ενώ η συμπεριφορά με την οποία διαταράσσεται από τρίτους στοιχείο περιβαλλοντικό κατά τέτοιο τρόπο, ώστε είτε να αλλοιώνεται ή να καταργείται η κοινή ωφέλεια, που πηγάζει από τη χρήση του συγκεκριμένου πράγματος, είτε να καθίσταται αδύνατη η χρήση του στοιχείου αυτού, **συνιστά παράνομη προσβολή κατά τις διατάξεις των άρθρων 57, 59 Α.Κ., όπως αυτές εμπλουτίζονται από το άρθρο 24 του Συντάγματος**. Επομένως, το δικαίωμα του ανθρώπου στη χρήση **και την απόλαυση της ωφέλειας του ζωτικού χώρου** του αποτελεί την ιδιωτικού Δικαίου έκφανση της κατοχυρώσεως από το άρθρο 24§1 του Συντάγματος, του κοινωνικού δικαιώματος στο περιβάλλον (πολιτιστικό ή φυσικό), που τριτενεργεί στις ιδιωτικές έννομες σχέσεις μέσω των διατάξεων των άρθρων 57 και 967 επ. Α.Κ.

Η με οποιονδήποτε τρόπο προσβολή στοιχείου ζωτικού χώρου του ανθρώπου συνιστά προσβολή θεμελιώδους Συνταγματικού του δικαιώματος, της αξίας του προσώπου, **την οποία δεν μπορεί να νομιμοποιήσει οποιαδήποτε κανονιστική διάταξη της κοινής Νομοθεσίας, αφού μια τέτοια διάταξη θα είναι αντισυνταγματική και παράνομη**⁴¹.

Παράνομη είναι η προσβολή της προσωπικότητας, όταν η βλαπτική πράξη του τρίτου **απαγορεύεται από διάταξη Νόμου ή γίνεται χωρίς δικαίωμα ή επιχειρείται κατ'**

39 Ι. Καράκωστας Περιβάλλον & Δίκαιο σελ. 294

40 ΜΠ Νάξου. Ι. Καράκωστας Περιβάλλον & Δίκαιο σελ. 295

41 ΟΛΑΠ 40/1998 ΕλλΔ/νη 1999/46

ενάσκηση δικαιώματος, το οποίο είτε είναι μικρότερης σπουδαιότητας από πλευράς έννομης τάξεως είτε ασκείται υπό περιστάσεις που καθιστούν καταχρηστική την άσκησή του⁴².

Η δε προστασία του δικαιώματος της προσωπικότητας μέσω των ανωτέρω διατάξεων του Α.Κ., απαιτεί τη συνδρομή των εξής προϋποθέσεων:

(α) Προσβολή του δικαιώματος χρήσεως με οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη τρίτου, με την οποία διαταράσσεται κάποιο περιβαλλοντικό στοιχείο κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να αλλοιώνεται ή να καταργείται η κοινή ωφέλεια που πηγάζει από τη χρήση του συγκεκριμένου πράγματος ή προσβολή της υγείας (σωματικής ή ψυχικής) του προσώπου,

(β) Παράνομος χαρακτήρας της προσβολής, δηλαδή ύπαρξη συμπεριφοράς αντίθετης με τις επιταγές ή απαγορεύσεις της έννομης τάξεως, προσβάλλοντας την κοινή χρήση ή την κοινή ωφέλεια κοινού σε όλους ή κοινόχρηστου πράγματος ή την σωματική ή την ψυχική υγεία του ατόμου και δη η προσβολή είναι παράνομη όταν γίνεται χωρίς δικαίωμα ή κατ' ενάσκηση δικαιώματος, το οποίο, όμως, είναι από άποψη έννομης τάξεως μικρότερης σπουδαιότητας ή ασκείται υπό περιστάσεις που καθιστούν την άσκηση αυτού καταχρηστική σύμφωνα με το άρθρο 281 Α.Κ. ή το άρθρο 25§3 του Συντάγματος, και

Σε συμπλήρωση των ανωτέρω πρέπει ακόμη να προστεθεί ότι για την κατάφαση της παρανομίας⁴³, **δεν απαιτείται παράβαση συγκεκριμένου Κανόνα Δικαίου, αλλά αρκεί η αντίθεση της συμπεριφοράς στο γενικότερο πνεύμα του Δικαίου ή στις επιταγές της έννομης τάξεως. Παρανομία συνιστά και η παράβαση της γενικής υποχρεώσεως πρόνοιας και ασφάλειας στο πλαίσιο της συναλλακτικής και γενικότερα της κοινωνικής δραστηριότητας των ατόμων, δηλαδή η παράβαση της κοινωνικώς επιβεβλημένης και απορρέουσας εκ της θεμελιώδους δικαιοϊκής αρχής**

---

42 Ad hoc ΜΠ Κοζάνης 376/2023 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 1354/2015, ΑΠ 849/2015, ΑΠ 1231/2014, ΑΠ 846/2010 ΤΝΠ Νόμος, ΑΠ 660/2010 ΤΝΠ Νόμος, ΑΠ 543/2009 ΧρΙΔ 2010/253, ΑΠ 195/2007 ΤΝΠ Νόμος, ΜΕΦΘΕΣ 1220/2017 ΤΝΠ Νόμος, ΜΠρΡοδ-ασφ. 322/2019 ΤΝΠ Νόμος, ΜΠρΗρακλ-ασφ. 425/2018 ΤΝΠ Νόμος

43 βλ. και ΑΠ 604/2009 ΧρΙΔ 2010.119, περί δε του παράνομου χαρακτήρος της πράξεως ή παραλείψεως που κρίνεται με βάση το νομικό καθεστώς που ισχύει όταν αυτές συντελούνται βλ. ΑΠ 1495/2009 ΕλλΔ/νη 51 (2010)

της συνεπούς συμπεριφοράς υποχρέωσης προς λήψη ορισμένων μέτρων επιμέλειας για την αποφυγή προκλήσεως ζημίας σε έννομα αγαθά τρίτων προσώπων⁴⁴. Εν κατακλείδι δεν απαιτείται να είναι η προσβάλλουσα το αγαθό συμπεριφορά απαγορευμένη από ειδική διάταξη Νόμου αλλά αρκεί το ότι είναι βλαπτική και κοινωνικά απρόσφορη και μόνο.

Διευκρινίζεται ότι η έννοια του παρανόμου του άρθρου 57 ΑΚ δεν ταυτίζεται με αυτήν του ΑΚ 914. Και τούτο διότι η διάταξη του ΑΚ 57 καθιερώνει ένα απόλυτο δικαίωμα, το δικαίωμα του καθενός επί της προσωπικότητας, με συνέπεια κάθε προσβολή μιας από τις ειδικότερες εκφάνσεις της να είναι παράνομη χωρίς περαιτέρω συγκεκριμενοποίηση του στοιχείου του παρανόμου⁴⁵.

Μορφή υπαιτιότητας είναι ο δόλος και η αμέλεια (άρθρο 330 Α.Κ.), χωρίς η παράνομη προσβολή να απαιτείται να είναι επιπλέον πάντα και υπαίτια⁴⁶. **Για την προστασία της προσωπικότητας δεν απαιτείται η ύπαρξη πταίσματος** (δόλου η αμέλειας) αυτού που προσβάλλει, πλην, όμως, τούτο απαιτείται για την αξίωση αποζημιώσεως και χρηματικής ικανοποίησεως λόγω ηθικής βλάβης, αφού το άρθρο 57§2 Α.Κ. παραπέμπει στις διατάξεις περί αδικοπραξιών⁴⁷.

10.1. Το έννομο συμφέρον

Για την άσκηση των ανωτέρω αξιώσεων νομιμοποιείται ο χρήστης του συγκεκριμένου πράγματος ή το πρόσωπο (ως προς τα σωματικά ή ψυχικά αγαθά), που υπέστη την προσβολή.

Με δεδομένο ωστόσο ότι κάθε πρόσωπο, ως φορέας του δικαιώματος της προσωπικότητας, νομιμοποιείται να ζητήσει δικαστική προστασία για την προσβολή του δικαιώματος χρήσεως και απολαύσεως των κοινών σε όλους και κοινόχρηστων πραγμάτων και προκειμένου να αποφευχθεί η άσκηση λαϊκής αγωγής (actio

---

44 ΑΠ 846/2010 ΤΝΠ Νόμος, ΑΠ 500/2010 ΝοΒ 58(2010)/1985, ΑΠ 1554/2008 ΝοΒ 57(2009)/109, ΑΠ 460/2007 ΝοΒ 55(2007)/1327

45 Ι.Καράκωστας Περιβάλλον & Δίκαιο σελ. 296

46 βλ. και ΕφΑΘ 1688/1998 ΕλλΔ/νη 1998/667, ΕφΑΘ 12154/1990 ΕλλΔ/νη 1991/1672, ΕφΑΘ 6805/1987 ΕλλΔ/νη 1990/1458, ΠΠρΑΘ 1763/2015 ΤΝΠ Νόμος

47 άρθρ. 914 επ. Α.Κ., ΑΠ 463/2021 ΤΝΠ Νόμος, ΑΠ 474/2020, ΑΠ 712/2011

popularis), γίνεται δεκτό ότι ο ζητών προστασία πρέπει να βρίσκεται σε ορισμένη τοπική σχέση⁴⁸ με το βλαπτόμενο περιβαλλοντικό αγαθό. Νομιμοποιείται συνεπώς ο χρήστης του συγκεκριμένου πράγματος που υπέστη την προσβολή και χειροτερεύει η ζωή του.

Υποστηρίζεται ωστόσο ότι μια σημαντική προσβολή του ζωτικού χώρου διαχέεται σε ευρύτερη περιοχή, με συνέπεια να διαθέτουν έννομο συμφέρον να ζητήσουν δικαστική προστασία όλοι οι κάτοικοι της περιοχής.

Για τη νομιμοποίηση, αρκεί ο ισχυρισμός του ενάγοντος ότι αυτός και ο εναγόμενος είναι τα υποκείμενα της επίδικης έννομης σχέσεως, χωρίς να ασκεί επιρροή αν αυτός είναι αναληθής.

Εν προκειμένω, η τρεις πρώτοι από εμάς είμαστε κάτοικοι Αγίου Βασιλείου, ο δε τέταρτος είναι ιδιοκτήτης εξοχικής κατοικίας σε αυτόν τον οικισμό και άρα έχουμε σε κάθε περίπτωση τοπική σχέση και δεσμό με την βλαπτόμενη περιοχή.

10.2 Η νομική αντιμετώπιση της προσβολής

Η αξίωση που απορρέει από την προσβολή του άνω δικαιώματος συνίσταται, εκτός των άλλων, στην άρση της τελευταίας και την παράλειψή της στο μέλλον, εφόσον υπάρχει βάσιμη απειλή επικείμενης προσβολής (προληπτική αξίωση για παράλειψη).

Η κατά τα ανωτέρω παρεχόμενη προστασία του δικαιώματος της προσωπικότητας περιλαμβάνει θετικώς μεν τη δυνατότητα του ατόμου να μετέρχεται όλες τις εξουσίες που περικλείονται στο άνω δικαίωμα και να απολαμβάνει όλων των αγαθών που το δικαίωμα αυτό του διασφαλίζει, αρνητικώς δε τη δυνατότητα του ατόμου να αποκρούει κάθε παράνομη προσβολή του εν λόγω δικαιώματος⁴⁹.

Έτσι, από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 57 Α.Κ. και 947§1 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι η επί παραλείψει αγωγή, που προβλέπει η πρώτη εξ αυτών, μπορεί να

---

48 ΑΠ 43/2016, ΜΠρΚω-ασφ. 455/2017 ΤΝΠ Νόμος, ΕφΑθ 1711/1999 Αρμ 35/484, ΕφΑθ 6805/1987 ΕλλΔ/νη 31/1458

49 Ad hoc ΜΠ Κοζάνης 376/2023 ΝΟΜΟΣ, ΜΠρΘεσσ-ασφ. 840/2021 ΤΝΠ Νόμος

εγερθεί, πλην άλλων περιπτώσεων, κατά τις οποίες προσβάλλεται η προσωπικότητα του ανθρώπου, μεταξύ άλλων και στις περιπτώσεις προσβολής της υγείας και της σωματικής του ακεραιότητας και υπό την προϋπόθεση ότι είτε εχώρησε ήδη η προσβολή, είτε -και ανεξαρτήτως προηγουμένης προσβολής- εφόσον υφίσταται βάσιμη απειλή επικείμενης προσβολής⁵⁰.

Η προστασία του δικαιώματος επί της προσωπικότητας επιτυγχάνεται και με τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, εφόσον υπάρχει επείγουσα περίπτωση ή επικείμενος κίνδυνος, στοιχεία, τα οποία θεωρούνται ότι υφίστανται στην περίπτωση επανειλημμένης προσβολής της, καθ' όσον η προστασία της επιβάλλεται να είναι διαρκής, και ειδικότερα υφίστανται συνεχώς σε περίπτωση παρεμποδίσεως της χρήσεως κοινοχρήστου πράγματος, αφού η αντίστοιχη ανάγκη χρήσεώς του είναι διαρκής, απρόβλεπτη και πολυπρόσωπη. **Ήτοι η συνδρομή της κατεπείγουσας περιπτώσεως και του επικείμενου κινδύνου θεωρείται υφιστάμενη διαρκώς στην περίπτωση παρεμποδίσεως της χρήσεως του απόλυτου δικαιώματος επί της ίδιας προσωπικότητας**, γιατί η αντίστοιχη ανάγκη χρήσεώς του είναι διαρκής⁵¹.

Η αξίωση που απορρέει από την προσβολή του δικαιώματος αυτού, συνίσταται, μεταξύ άλλων, στην άρση της τελευταίας και στην παράλειψή της στο μέλλον (εφόσον υπάρχει βάσιμη απειλή επικείμενης προσβολής), με την επιβολή οποιουδήποτε πρόσφορου ασφαλιστικού μέτρου, για την εξασφάλιση της ασκήσεως του δικαιώματος χρήσεως του κοινοχρήστου πράγματος ή τη ρύθμιση της καταστάσεως, που δημιουργήθηκε από την αυθαίρετη χρήση του.

Επισημαίνεται περαιτέρω, ότι, με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ (άρθρ. 130§2, ήδη νέο άρθρ. 174§2 ΣυνθΕΚ) εισήχθη στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο η αρχή της προφύλαξης. Σε αντίθεση με την **αρχή της πρόληψης**, η οποία επιβάλλει τη λήψη προληπτικών μέτρων, εάν είναι αποδεδειγμένο με τα μέχρι εκείνη τη στιγμή πορίσματα και δεδομένα της επιστήμης ότι μια συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι επιβλαβής για το

---

50 Ad hoc ΜΠ Κοζάνης 376/2023 ΝΟΜΟΣ

51 Ad hoc ΜΠ Κοζάνης 376/2023 ΝΟΜΟΣ, ΜΠρΠατρ 3421/2000 ΜΠρΡοδ-ασφ. 322/2019 ΤΝΠ Νόμος με παραπομπή σε σχετ. ΜΠρΘεσ 15793/2012 ΕΠολΔ 2012/480, ΜΠρΘεσ 1847/2012 Αρμ 2014/57, ΜΠρΗρακλ 62/2017 ΤΝΠ Νόμος

περιβάλλον, η αρχή της προφύλαξης επιβάλλει τη λήψη τέτοιων μέτρων (θετικών ή αρνητικών), αρκεί να υπάρχει υπόνοια ότι μια δραστηριότητα μπορεί να δημιουργήσει κινδύνους στο περιβάλλον. Αρκούν, δηλαδή, οι ενδείξεις ή οι υπόνοιες για δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον ή στη δημόσια υγεία, που θεμελιώνονται με βάση τα μέχρι μία δεδομένη στιγμή επιστημονικά δεδομένα (έστω κι αν αυτά δεν έχουν επιβεβαιωθεί ή διαψευστεί), για να ληφθούν πρόσφορα μέτρα.

Με βάση τα ανωτέρω, οι Αρχές πρέπει να εφαρμόζουν όσο το δυνατόν ευρύτερα την αρχή της προφύλαξης, ανάλογα με τις δυνατότητές τους, τα δε ληπτέα μέτρα δεν πρέπει να θεωρούνται ως απλή δυνατότητα παρεμβάσεως, αλλά ως υποχρέωσή τους⁵².

10.3 Ασφαλιστικά μέτρα και μη ικανοποίηση δικαιώματος

Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 692§4 ΚΠολΔ, τα ασφαλιστικά μέτρα δεν πρέπει να συνίστανται στην ικανοποίηση του δικαιώματος του οποίου ζητείται η εξασφάλιση ή η διατήρηση υπό την έννοια της μη δημιουργίας αμετάκλητων καταστάσεων, μη δεκτικών ανατροπής, αν στην επακολουθούσα κύρια διαγνωστική δίκη δεν δικαιωθεί ο διάδικος υπέρ του οποίου λήφθηκε το ασφαλιστικό μέτρο.

Ειδικότερα, συντρεχουσών των προϋποθέσεων του άρθρου 682 ΚΠολΔ, μπορεί να ζητηθεί από τον ενδιαφερόμενο, όπως το Δικαστήριο διατάξει ασφαλιστικά μέτρα και δη τα απαιτούμενα, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 731 - 732 ΚΠολΔ, προς προσωρινή ρύθμιση της καταστάσεως, μεταξύ των οποίων, προεχόντως την προσωρινή παράλειψη των πράξεων που προσβάλλουν τις κατά τα προαναφερθέντα εκφάνσεις της προσωπικότητας του αιτούντος, χωρίς, καταρχήν, να θίγεται η διάταξη του άρθρου 692§4 ΚΠολΔ, που απαγορεύει την ικανοποίηση του δικαιώματος, με τη λήψη του ασφαλιστικού μέτρου, **δεδομένου ότι, επί απολύτων δικαιωμάτων, όπως η προσωπικότητα, η υποχρέωση των τρίτων να μην την προσβάλλουν, ισχύει στο διηνεκές, με συνέπεια, ως εκ της υπάρξεως διαρκούς, στην εν λόγω περίπτωση,**

---

52 βλ. «Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προσφυγή στην αρχή της προφύλαξης της 02-02-2000, COM (2000) 1 final», ΜΠρΚω-ασφ. 455/2017 ΤΝΠ Νόμος, Ad hoc ΜΠ Κοζάνης 376/2023 ΝΟΜΟΣ

εννόμου σχέσεως, να μπορεί, όταν υφίσταται ανάγκη, να τεθεί προσωρινά σε λειτουργία, χωρίς, με τον τρόπο αυτό, να κινδυνεύει να ματαιωθεί ο σκοπός της κύριας δίκης⁵³.

Έτσι, επί ρυθμίσεως διαρκών (συμβατικών ή νομίμων) ενοχών για παροχή ή παράλειψη (τέτοια είναι και η υποχρέωση παραλείψεως προσβολής της προσωπικότητας σχετικά με το περιβάλλον) είναι συνήθως δυνατή η προσωρινή ρύθμιση της καταστάσεως, χωρίς αυτό να συνιστά ολοκληρωτική ικανοποίηση του αντίστοιχου δικαιώματος, γιατί ικανοποιούνται μερικότερες μόνον εκδηλώσεις της όλης έννομης σχέσεως⁵⁴. Άρα, εφόσον στοιχειοθετείται προσβολή της προσωπικότητας κατ' άρθρο 57 Α.Κ., υποχωρεί ο κανόνας του άρθρου 692§4 ΚΠολΔ⁵⁵.

Εκ δε του συνδυασμού των διατάξεων των άρθρων 682§1 και 690§1 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι το Δικαστήριο, προκειμένου να διατάξει τη λήψη ασφαλιστικού μέτρου, πρέπει προηγουμένως να **πιθανολογήσει** ότι: (1) υφίσταται η προβαλλόμενη ως ασφαλιστέα αξίωση, δηλαδή ότι υφίστανται όλα τα κατά τη διάταξη του ουσιαστικού Νόμου, που κρίνεται in concreto εφαρμοστέα, αναγκαία για τη γέννησή της δικαιοπαραγωγικά γεγονότα της και

(2) υπάρχει επείγουσα περίπτωση, η οποία επιβάλλει την ταχεία και άμεση λήψη μέτρων πριν ή κατά τη διάρκεια της διαγνωστικής δίκης, ή επικείμενος κίνδυνος, ο οποίος απειλεί το επίδικο δικαίωμα ή την απαίτηση και προς αποτροπή του.

11. ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΙΤΟΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Περαιτέρω, οι διατάξεις των άρθρων 1003-1005 ΑΚ ερμηνεύονται σήμερα με αναγωγή στις συνταγματικές και κοινοτικές αρχές προστασίας του περιβάλλοντος και

---

53 Ad hoc ΜΠ Κοζάνης 376/2023 ΝΟΜΟΣ ΜΠρΑΘ-ασφ. 7341/2014 ΝοΒ 2015/27, ΜΠρΑΘ 2149/2011 ΝοΒ 2012/317

54 ΜΠρΘεσ 12162/1993 Αρμ.1994/182, ΜΠρΑΘ 16255/1989 ΕλλΔ/νη 1990/1546, ΜΠρΑΘ 15611/1989 Δ. 1990/874, ΜΠρΑΘ 1347/1989 Δ. 1989/319

55 Ad hoc ΜΠ Κοζάνης 376/2023 ΝΟΜΟΣ, ΜΠρΚεφαλ-ασφ. 108/2019 ΤΝΠ Νόμος

της βιώσιμης ανάπτυξης έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η αξιοποίησή τους για την προστασία του ζωτικού χώρου.

Έτσι ο ερμηνευτής των διατάξεων αυτών θα πρέπει να τις εφαρμόζει κατά τρόπο που οι οχλούσες εκπομπές δεν θα αντιστρατεύονται την συνταγματική επιταγή της διατήρησης ενός βιώσιμου ζωτικού χώρου και δεύτερον η προσβολή της ιδιοκτησίας δεν θα γίνεται μόνον με κριτήριο την βλάβη που θα έχει το ακίνητο δέκτης της βλάβης αλλά και το κατά πόσο η βλάβη καταργεί το δικαίωμα του ιδιοκτήτη για απόλαυση της ιδιοκτησίας του σε έναν υγιή ζωτικό χώρο⁵⁶.

Περαιτέρω, επειδή οι σύγχρονες πηγές βιομηχανικής ρύπανσης έχουν χαρακτήρα απεριόριστο και διάχυτο και εκτείνονται σε μεγάλη έκταση, υπερβαίνουσα τον χώρο που καταλαμβάνουν τα εν στενή έννοια γειτονικά ακίνητα, απαιτείται ευρεία ερμηνεία της έννοιας της “γειτνίασης”. Έτσι έχει διαμορφωθεί η έννοια του “**οικολογικού γείτονα**”⁵⁷.

Το άρθρο 1003 ΑΚ ορίζει ότι εκπομπές όπως του θορύβου θα πρέπει να γίνονται ανεκτές στον βαθμό που δεν παραβιάζουν σημαντικά την χρήση του ακινήτου. Ενώ το άρθρο 1005 ΑΚ επιτρέπει στον κύριο του βλαπτόμενου ακινήτου να επιδιώξει την προστασία των συγκεκριμένων διατάξεων ακόμη και εάν ο βλάπτων έχει λάβει άδεια διοικητικής αρχής για την άσκηση της βλάπτουσας δραστηριότητάς του.

Ο ουσιώδης χαρακτήρας της ενόχλησης κρίνεται από το είδος και τον προορισμό του βλαπτόμενου ακινήτου σε σχέση με τον μέσο ένοικο. **Ωστόσο ακόμη και εάν μια παρενόχληση δεν παραβιάζει σημαντικά την χρήση του ακινήτου, δεν δημιουργεί υποχρέωση ανοχής, αν δια αυτής προσβάλλεται στοιχείο του ζωτικού χώρου στο οποίο εντάσσεται το ακίνητο**⁵⁸.

Επιπλέον, οι δημοσίου δικαίου διατάξεις για το επιτρεπτά όρια των εκπομπών ή επενεργειών στο περιβάλλον (π.χ. οι διατάξεις του προαναφερθέντος νόμου

---

56 Ι.Καράκωστας Περιβάλλον & Δίκαιο σελ. 333

57 Ως ανωτέρω

58 Ι.Καράκωστας Περιβάλλον & Δίκαιο σελ. 336

1650/1986) δεν δεσμεύουν τα πολιτικά δικαστήρια κατά την εφαρμογή της ΑΚ 1003, παρά μόνον προς όφελος του κυρίου του βλαπτομένου ακινήτου. Η θέση αυτή εξηγείται από τον διαφορετικό προστατευτικό σκοπό, τον οποίο εξυπηρετούν οι διατάξεις διοικητικού δικαίου και από το γεγονός ότι οι διατάξεις αυτές επιδιώκουν γενικές ρυθμίσεις και θέτουν γενικά κριτήρια⁵⁹.

Δεν συνιστά εξαίρεση από τα ανωτέρω η επίκληση του δημοσίου συμφέροντος από το Δημόσιο ή ιδιώτες προς τους οποίους το Δημόσιο έχει αναθέσει δραστηριότητα που εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον. Αλλιώς θα καταλύονταν οι συνταγματικές δεσμεύσεις του κράτους για την προστασία της ιδιοκτησίας⁶⁰.

Η συνήθης χρήση και χαρακτήρας του ακινήτου κρίνεται αντικειμενικά από την λειτουργία του ακινήτου και την θέση στην οποία ευρίσκεται. Αλλά ο τυχόν διοικητικός προσδιορισμός μιας περιοχής ως περιοχής αυξημένων περιβαλλοντικών επιπτώσεων (π.χ. ζώνη ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων) δεν δεσμεύει τα πολιτικά δικαστήρια στην κρίση τους για τον ad hoc χαρακτηρισμό του “συνήθους” χαρακτήρα μιας περιοχής.

Τέλος, ο ιδιοκτήτης του βλαπτομένου ακινήτου έχει δικαίωμα και βάσει του άρθρου 281 ΑΚ με αναγωγή στα άρθρα 17 και 24 του Συντάγματος να απαιτήσει από τον βλάπτοντα να παύσει τις εκπομπές που υπερβαίνουν τα όρια του 1003 ΑΚ⁶¹.

Όπως ήδη αναφέρθηκε ανωτέρω, η συνήθης χρήση των εξοχικών μας αλλά και της περιοχής του Αγίου Βασιλείου είναι στην πράξη αλλά και αναγνωρισμένη από την ισχύουσα ΣΧΟΟΑΠ ως παραθεριστική-τουριστική. Σε κάθε περίπτωση είναι χώρος κατοικίας και διαμονής ανθρώπων, η πλειονότητα των οποίων είναι και οι ιδιοκτήτες εξοχικών.

Είναι δηλαδή περιοχή, όπου οι άνθρωποι απολαμβάνουν την φύση και την θάλασσα και κάθε τεχνητή-μηχανική όχληση αναιρεί αυτόν τον χαρακτήρα της περιοχής, συνιστά οιονεί απαλλοτρίωση και αποστερεί το δικαίωμα χρήσεως των ιδιοκτησιών

---

59 Καράκωστας Περιβάλλον & Δίκαιο σελ. 336

60 Ι.Καράκωστας Περιβάλλον & Δίκαιο σελ. 339

61 Καράκωστας Περιβάλλον & Δίκαιο σελ. 338

από τους κατοίκους της σύμφωνα με την χρήση τους, χωρίς παράλληλα να αποζημιώνονται για αυτό (με απαλλοτρίωση).

Οι εκπομπές και ιδίως οι ηχητικές εκπομπές των υπό εγκατάσταση Α/Γ θα προσβάλλουν στοιχεία του ζωτικού χώρου των κατοίκων τα οποία είναι απαραίτητα για την απόλαυση των ιδιοκτησιών αλλά για την επιβίωση και υγιή διαβίωση του ανθρώπων και σε κάθε περίπτωση. Σε κάθε περίπτωση οι εκπομπές αυτές θα υπερβαίνουν τα όρια που είναι υποχρεωμένος να ανεχθεί ένας ένοικος της περιοχής. Ήδη δε, η όχληση με τα έργα τα οποία διενεργούνται είναι παρούσα και υπερβαίνει κάθε ανεκτό όριο.

Συντρέχει συνεπώς και δυνάμει των διατάξεων 1003 έως 1005 ΑΚ με αναγωγή στις αντίστοιχες διατάξεις του Συντάγματος αλλά και το άρθρο 281 ΑΚ δικαίωμα ημών των αιτούντων να ζητήσουμε την παύσης της προσβολής.

Επειδή, τα ασφαλιστικά μέτρα αποτελούν παρεπόμενο της εκκρεμούς ή μέλλουσας να διανοιχθεί διαγνωστικής δίκης ως προς το επικαλούμενο ουσιαστικό δικαίωμα και αποβλέπουν στη διασφάλιση, διατήρηση ή προσωρινή ρύθμιση του τελευταίου, μέχρι να συντελεστεί δικαστικά η οριστική του διάγνωση και, συνεπώς, στη διασφάλιση της κοινωνικής ειρήνης.

Επειδή από τις διατάξεις των άρθρων 682 και 688 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι η λήψη ασφαλιστικών μέτρων επιτρέπεται και διατάσσεται σε περίπτωση υπάρξεως επικείμενου κινδύνου, ο οποίος απειλεί το επίδικο δικαίωμα ή απαίτηση, και προς αποτροπή αυτού ή σε περίπτωση συνδρομής επείγουσας περιπτώσεως, η οποία επιβάλλει την ταχεία και άμεση λήψη δικαστικών μέτρων προφυλάξεως πριν ή κατά τη διάρκεια της τακτικής διαγνωστικής δίκης.

Επειδή ειδικότερα, επείγουσα περίπτωση είναι αυτή που χρήζει άμεσης ρυθμίσεως με δικαστική παρέμβαση, από την ανάγκη ταχείας απολαύσεως του ασφαλιστέου

ουσιαστικού δικαιώματος από μέρους του δικαιούχου και επιβάλλει την ταχεία και άμεση λήψη δικαστικών μέτρων προφυλάξεως πριν ή κατά τη διάρκεια της διαγνωστικής δίκης, ενώ επικείμενος κίνδυνος είναι αυτός που απειλεί ήδη το επίδικο δικαίωμα.

Επειδή υπάρχει ανάγκη έκτακτης δικαστικής προστασίας, που δικαιολογείται από την ύπαρξη και συνδρομή παρόντων πραγματικών περιστατικών συγκεκριμένου κινδύνου ματαιώσεως της απαιτήσεως ή επείγουσας περιπτώσεως της παρούσας στιγμής, ενώ η πάροδος του χρόνου για την άσκηση τακτικής αγωγής θα επιφέρει ουσιώδη βλάβη στο αντικείμενο του δικαιώματος.

Επειδή καθ' όσον τα εν λόγω στοιχεία του κατεπείγοντος και του κινδύνου θεωρείται ότι υφίστανται διαρκώς σε περίπτωση παρεμποδίσεως της χρήσεως των δικαιωμάτων, που απαρτίζουν την προσωπικότητα (ΜΠρΑΘ 1702/2016, ΜΠρΑΘ 2122/2007 ΤΝΠ Νόμος, ΜΠρΛαρ 3867/2005 Δικ/φία 2005/557, ΜΠρΠατρ 3421/2000 ΤΝΠ Νόμος), ίδια δε σε περίπτωση σοβαρής προσβολής διαφόρων εννόμων αγαθών (ΜΠρΚω-ασφ. 455/2017 ΤΝΠ Νόμος).

Επειδή ειδικότερα, η συνεχιζόμενη εκτέλεση εργασιών στην επίδικη περιοχή από την αντίδικο, προξενεί σοβαρότατες αλλοιώσεις στον περιβάλλοντα χώρο, οι οποίες δεν θα είναι αναστρέψιμες και δεν πρόκειται να αποκατασταθούν σε περίπτωση που ηττηθεί η αντίδικο στις διανοιγείσες και μέλλουσες να διανοιγούν δίκες στα πολιτικά δικαστήρια.

Επειδή η συνεχιζόμενη εκτέλεση των εργασιών ήδη προσβάλλει τη προσωπικότητα των κατοίκων, καθόσον τους έχει απαγορευτεί de facto η πρόσβαση και η απόλαυση της επίδικης περιοχής, ανασκάπτεται και καταθρυματίζεται η κυρίως οδική αρτηρία την οποία χρησιμοποιούν για πρόσβαση στον οικισμό, εκπέμπονται ηχητικές οχλήσεις, ρυπάνσεις με λάσπες και σκόνες, κατατρέφονται τα οδοστρώματα από τα βαρέα μηχανήματα και φορτηγά της αντιδίκου, καταπλακώνονται δενδρύλλια από την παράνομη απόρριψη εκσκαφικών υλικών σε δασικές περιοχές και όλα αυτά

δημιουργούν ιδιαίτερη στενοχώρια, στρές, ένταση και οργή που βλάπτει τον ψυχισμό τους αλλά και την σωματική υγεία των κατοίκων και ημών των αιτούντων.

Επειδή εξ άλλου, η προκλητική αγνόηση των εννόμων αγαθών των πολιτών μπορεί να προκαλέσει διενέξεις και έντονους διαξιφισμούς με εργαζόμενους της αντιδίκου, όπως έχει ήδη συμβεί, και υπάρχει σοβαρός κίνδυνος διαταράξεως της κοινωνικής ειρήνης.

Επειδή επίκειται πέραν της υποβάθμισης των όρων διαβιώσεώς των κατοίκων και της αλλοίωσης του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος, να προκληθεί και σημαντική μείωση των αξιών των ιδιοκτησιών τους, καθόσον η αξία των εξοχικών κατοικιών του Αγίου Βασιλείου θα μηδενιστεί αλλά ούτε και ως απλές κατοικίες θα είναι πλέον λειτουργικές, η δε απαξίωση αυτή θα είναι άμεση από το ερχόμενο θέρος.

Επειδή η ανάγκη χρήσεως των περιβαλλοντικών αγαθών είναι διαρκής, απρόβλεπτη, πολυπρόσωπη και η χρήση αυτή ικανοποιεί μαζική κοινωνική ανάγκη (ΑΕΔ 1997 ΕλλΔ/νη 32/1480, ΠΠρΜυτιλ-ασφ. 207/2005 ΤΝΠ Νόμος, ΠΠρΑΘ 1026/1994 ΑρχΝ 1995/59, ΜΠρΗρακλ-ασφ. 24/2018 ΤΝΠ Νόμος, ΜΠρΡοδ-ασφ. 2046/2009 ΤΝΠ Νόμος, ΜΠρΗρακλ 3064/2008 ΤΝΠ Νόμος, ΜΠρΧαλκ 1133/2008 ΧρΙΔ 2011/21, ΜΠρΑλεξ 1082/2008 Δίκη 2009/841, ΜΠρΒολ 2785/2003 Αρμ 2004/679, ΜΠρΚαλαμ 109/2003 ΝοΒ 2004/1246, ΜΠρΚορινθ 2536/2001 ΤΝΠ Νόμος, ΜΠρΡεθυμν 539/2001 DE LEGE 2005/102).

Επειδή η αξίωσή μας δεν έχει περιουσιακό περιεχόμενο, ως διαφορά που προκύπτει από την προσβολή του δικαιώματος της προσωπικότητας των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων και ως αξίωση για άρση της προσβολής και για παράλειψή της στο μέλλον ανήκει στη δικαιοδοσία των Πολιτικών Δικαστηρίων.

Επειδή το Δικαστήριό σας είναι αρμόδιο καθ' ύλην και κατά τόπον, κατά την προκειμένη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (ΚΠολΔ 686 επ.) αφού σε περιοχή της αρμοδιότητάς του επιχειρείται η επίδικη εγκατάσταση και πρόκειται να εκτελεσθεί οποιοδήποτε ασφαλιστικό μέτρο.

Επειδή η αίτησή μας είναι ορισμένη, βάσιμη και αληθής, στηριζόμενη στις αναφερόμενες στη μείζονα πρόταση διατάξεις καθώς και σε εκείνες των άρθρων 2§1, 24 του Συντάγματος, 57 και 59 Α.Κ., 281 ΑΚ, 1003 έως 1005 ΑΚ καθώς και 176, 731, 732, 947§1 ΚΠολΔ και, είναι κατά νόμο δυνατή η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ειδικώς και κατά κατόχων Βεβαιώσεων Παραγωγής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.), καθ' ότι αντικείμενο της παρούσας δίκης είναι η έρευνα της λόγω των έργων τυχόν προσβολής δικαιωμάτων του αστικού δικαίου με στάθμιση των εννόμων αγαθών των αιτούντων βάσει των διατάξεων του Συντάγματος και της λοιπής νομοθεσίας.

Επειδή προκατεβλήθη η αμοιβή του πληρεξουσίου μας δικηγόρου μετά των αναλογούντων τελών και εισφορών δυνάμει του υπ' αριθ. Π5597468 γραμματίου ΔΣΑ.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ ΑΙΤΟΥΜΕΘΑ

Να γίνει δεκτή η παρούσα αίτησή μας και να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα κατ' άρθρο 686 ΚΠολΔ επόμενα.

Να ρυθμισθεί προσωρινώς η κατάσταση κατ' άρθρο 731 και 732 ΚΠολΔ και να απαγορευθεί η συνέχιση οποιασδήποτε εργασίας από την αντίδικο στην περιοχή εγκαταστάσεως επί του βουνού Μαύρο Σπιθάρι Βοιωτίας (Συντεταγμένες πολυγώνου σύμφωνα με την ΕΣΓΑ' 87 Χ 423691.28 Υ 4224749.48, Χ 425273.46 Υ 4225136.51, Χ 425261.88 Υ 4225344.84, Χ 425533.70 Υ 4225324.04, Χ 425717.09 Υ 4225192.19, Χ 425819.60 Υ 4224990.95, Χ 425510.67 Υ 4224931.82, Χ 425534.79 Υ 4224797.91, Χ 423773.32 Υ 4224372.23) πλησίον του οικισμού Αγίου Βασιλείου Βοιωτίας καθώς και κάθε άλλου συνοδού έργου στην ευρύτερη περιοχή που σχετίζεται με το επίδικο έργο. Να εκδοθεί προσωρινή διαταγή με την οποία να απαγορευθεί κάθε εργασία στην ως άνω περιοχή ή όπου αλλού διεξάγονται εργασίες που αφορούν το επίδικο έργο έως την εκδίκαση της παρούσας.

Να επαπειληθεί ποινή φυλάκισης και πρόστιμο έως € 50.000 για κάθε παράβαση των διαταχθησομένων από το Δικαστήριό σας.

Να καταδικασθεί η αντίδικο στην εν γένει δικαστική μας δαπάνη.

Θήβα 25 Φεβρουαρίου 2025

Ο ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ